

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΪΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ηλεκτρονική διεύθυνση: ayla@culture.gr

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
για την εφαρμογή της Σύμβασης για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά (UNESCO 2003)
στην Ελλάδα (2015-2020)¹

ΠΕΔΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
ΑΪΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ (ΑΠΚ) ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ: Σχολικά έτη από 2014-5 έως 2019-2020

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΟΥ

Πριν τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, παρακαλούμε λάβετε υπόψη σας τα ακόλουθα:

1. Η καταγραφή αφορά και σε προγράμματα που μπορεί να μην είχαν ευθεία ή ονομαστική αναφορά στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά, αλλά κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους να προέκυψαν δράσεις ή/και υλικό που αναδεικνυαν πλευρές της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς σε τοπικό ή ακόμα και πανελλαδικό επίπεδο.
2. Όπου ζητούνται ενδεικτικά παραδείγματα, μπορείτε να αναφέρετε ένα τουλάχιστον το οποίο τεκμηριώνει κατά την κρίση σας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την απάντησή σας.
3. Δεν υπάρχει περιορισμός στο όριο λέξεων. Η μορφή και έκταση των παραδειγμάτων που θα δώσετε έγκειται στην δική σας διακριτική ευχέρεια.

---

¹ Η Σύμβαση για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO, 2003) κυρώθηκε από την Ελλάδα το 2006 με το Ν. 3521 (Φ.Ε.Κ. 275/Α/22-12-2006). Σκοποί της Σύμβασης είναι: (α) η διαφύλαξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, (β) ο σεβασμός της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς των ενδιαφερομένων κοινοτήτων, ομάδων και ανθρώπων, (γ) η ευαισθητοποίηση σε επίπεδο τοπικό, εθνικό και διεθνές όσον αφορά τη σημασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και της αμοιβαίας εκτίμησης που πρέπει να τυγχάνει, (δ) η διεθνής συνεργασία και συνδρομή.

1. Με βάση την εμπειρία σας, σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η άυλη πολιτιστική κληρονομιά² και ζητήματα διαφύλαξής της έχουν ενσωματωθεί σε μαθήματα της α/θμιας και β/θμιας εκπαίδευσης;

- ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
- ΠΟΛΥ
- ΑΡΚΕΤΑ
- ΕΛΑΧΙΣΤΑ
- ΚΑΘΟΛΟΥ

Σε περίπτωση θετικής απάντησης, παρακαλούμε αναφερθείτε ενδεικτικά σε συγκεκριμένα μαθήματα και τον τρόπο σύνδεσής τους με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά, π.χ. αξιοποιείται ως εργαλείο για τη διδασκαλία μαθημάτων, όπως Μελέτη Περιβάλλοντος ΠΕ, Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ΔΕ κ.ο.κ.;

Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά και τα ζητήματα διαφύλαξής της έχουν ενσωματωθεί σε όλα τα μαθήματα της Α/θμιας Εκπαίδευσης μέσω των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων, αλλά και μέσω όλων των δράσεων μας στα πλαίσια στήριξης των εκπαιδευτικών που τα υλοποιούσαν. Παρακάτω να περιγράψουμε τις επιμορφωτικές δράσεις για τους/τις εκπ/κούς της Δ/νσης μας και τα Μαθητικά Συνέδρια για τους/τις μαθητές/τριες.

Ένας ιδιαίτερος τομέας των δράσεων μας είναι η ίδρυση και ο συντονισμός δύο Τοπικών Θεματικών Δικτύων (ιδρυτής φορέας ΔΠΕ Λάρισας) και ενός Περιφερειακού (ιδρυτές φορείς ΔΠΕ Λάρισας & Μαγνησίας) . Με γνώμονα ότι το σχολείο είναι σημείο συνάντησης και συνεργασίας κοινωνίας φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης , επιστημονικής κοινότητας, και συλλόγων γονέων και κηδεμόνων καταφέραμε να οργανώσουμε ένα σύνολο σχολείων (76 στο ένα δίκτυο, 55 στο

---

² Σύμφωνα με τη Σύμβαση της UNESCO για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (2003), ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά ορίζονται «οι πρακτικές, αναπαραστάσεις, εκφράσεις, γνώσεις και τεχνικές – καθώς και τα εργαλεία, αντικείμενα, χειροτεχνήματα και οι πολιτιστικοί χώροι που συνδέονται με αυτές και τις οποίες οι κοινότητες, οι ομάδες και, κατά περίπτωση, τα άτομα αναγνωρίζουν ότι αποτελεί μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς τους» (άρθρο 2, παρ. 1). Τα πεδία στα οποία μπορεί να κατηγοριοποιηθεί είναι:

α) οι προφορικές παραδόσεις και εκφράσεις, συμπεριλαμβανομένης της γλώσσας ως φορέα της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (παραμύθια, μύθοι και διηγήσεις, αφηγηματικά τραγούδια).
β) οι τέχνες του θεάματος, ή ορθότερα οι επιτελεστικές τέχνες (χορός, μουσική, λαϊκό θέατρο)
γ) οι κοινωνικές πρακτικές, οι τελετουργίες και οι εορταστικές εκδηλώσεις (λαϊκά δρώμενα, έθιμα ευετηρίας, έθιμα στον κύκλο του χρόνου, σημαντικοί σταθμοί στη ζωή του ανθρώπου)
δ) οι γνώσεις και πρακτικές που αφορούν τη φύση και το σύμπαν (παραδοσιακές καλλιέργειες, εθνοβοτανική γνώση, λαϊκές αντιλήψεις για τη μετεωρολογία κ.ά.)
ε) η τεχνονγνωσία που συνδέεται με την παραδοσιακή χειροτεχνία (υφαντική, αγγειοπλαστική, ξυλωναυτηγική κ.ά.).

άλλο και 72 το τρίτο) που συνεργάζονται πάνω σ' ένα κοινό περιβαλλοντικό ή πολιτιστικό θέμα με τους ίδιους στόχους.

Μέσα από τα Δίκτυα πετύχαμε την επικοινωνία ανάμεσα στα σχολεία και την ανταλλαγή γνώσεων, απόψεων, πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ Εκπαιδευτικών, μαθητών αλλά και γονέων. Εξασφαλίστηκε η διάρκεια των εκπαιδευτικών διεργασιών, γιατί το ενδιαφέρον των μαθητών ανατροφοδοτείται και οι δράσεις γίνονται πιο αποτελεσματικές αφού υπάρχει συλλογικότητα και συντονισμός εργασιών.

Τα δύο Τοπικά Θεματικά Δίκτυα Π.Ε. με φορέα – ιδρυτή τη Δ/ση Π.Ε. Λάρισας είναι τα εξής:

1.«Υγιεινή Διατροφή στο σχολείο: Το παράδειγμα των σχολικών κήπων». Τοπικό Θεματικό Δίκτυο Π.Ε. με φορέα – ιδρυτή τη Δ/ση Π.Ε. Λάρισας στο οποίο συμμετέχουν 76 Σχολ. Μονάδες Π.Ε. και Δ.Ε., 1005 μαθητές, 45 εκπαιδευτικοί(ολοκληρώθηκε)

2.«Περιβάλλον, Παράδοση, Εκπαίδευση. Ερευνώντας το παρελθόν του τόπου μου, ενεργοποιούμαι για το μέλλον του». Τοπικό Θεματικό Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης & Πολιτιστικών Θεμάτων με φορέα – ιδρυτή τη Δ/ση Π.Ε. Λάρισας στο οποίο συμμετέχουν περίπου 55 Σχολ. Μονάδες Π.Ε. και Δ.Ε.

3. «Περιφερειακό Θεματικό Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης & Πολιτιστικών Θεμάτων με θέμα «Βιομηχανική Κληρονομιά και Θεσσαλικά Τοπικά Προϊόντα» με φορείς – ιδρυτές τις Δ/σεις Π.Ε. Μαγνησίας και Λάρισας», στο οποίο συμμετέχουν 72 Σχολ. Μονάδες Π.Ε.

Με αυτό το σκεπτικό και στο πλαίσιο μετάβασης από τον πολιτισμό της ατομικότητας στον πολιτισμό της συλλογικότητας αναζητήθηκε η ανάπτυξη δικτύου συνεργασιών με υπηρεσίες και κάθε ευαισθητοποιημένο φορέα και σύλλογο ώστε με τρόπο ελκυστικό, βιωματικό και δημιουργικό να καλλιεργηθεί στη νέα γενιά, μια μακροχρόνια περιβαλλοντική, πολιτιστική και κουλτούρα, έτσι καταφέραμε να συμμετέχουν και να στηρίζουν το έργο μας πανεπιστημιακά ιδρύματα, δήμοι, υπηρεσίες όπως ο ΕΛ.ΓΟ., η Υπηρεσία Πρασίνου και Τεχνικών Έργων, τα Μουσεία και άλλοι φορείς.

Επίσης, για τον καλύτερο συντονισμό και προγραμματισμό των επισκέψεων των σχολείων στα Κέντρα, αλλά και για να εξετάσουν την πιθανότητα της μεταξύ τους συνεργασίας κι αλληλοβοήθειας πραγματοποιήθηκαν συνδιοργανώσεις επιμορφωτικών δράσεων μεταξύ των Γραφείων Σχολικών Δραστηριοτήτων και των γειτονικών Κ.Π.Ε., (Μουζακίου, Μακρινίτσας, Περτουλίου-Τρικκαίων και Ανατολικού Ολύμπου).

2. Υλοποιήθηκαν στην περιοχή ευθύνης σας Πολιτιστικά Προγράμματα/Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/Αγωγής Υγείας που να αναφέρονται σε όψεις της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς;

- ΠΑΡΑ ΠΟΛΛΑ**
- ΠΟΛΛΑ
- ΑΡΚΕΤΑ
- ΕΛΑΧΙΣΤΑ
- ΚΑΘΟΛΟΥ

Σε περίπτωση θετικής απάντησης, παρακαλούμε αναφερθείτε:

α) σε απολογιστικά στοιχεία (όσα είναι διαθέσιμα) για τα σχολικά έτη από 2014-2015 έως 2019-2020 (π.χ. βαθμίδα εκπαίδευσης, αριθμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων, θεματολογία, αριθμός συμμετεχόντων σχολείων),

β) το πλαίσιο υλοποίησής τους (π.χ. σχετικές εγκύκλιοι του ΥΠΑΙΘ κλπ.),

γ) σε χαρακτηριστικό παραδείγματα (ένα ή περισσότερα) που θα μπορούσαν να αποτελέσουν καλή πρακτική εκπαιδευτικού προγράμματος για την ΑΠΚ,

δ) τυχόν συνεργασίες με άλλους φορείς (Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, ΥΠΠΟΑ, τοπικά αρχεία, βιβλιοθήκες, πολιτιστικοί σύλλογοι, κλπ.).

Σημείωση: Μπορείτε να συμπεριλάβετε ακόμα και εκπαιδευτικά προγράμματα που αρχικά σχεδιάστηκαν με επίκεντρο άλλο θεματικό πεδίο αλλά κατά την πορεία τους προέκυψαν δράσεις ή υλικό για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά.

Στο πλαίσιο της εγκυκλίου υλοποίησης των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων τα σχολεία υλοποιούν προγράμματα που εγκρίνονται από η Δ/νση Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας και **κάποια από τα οποία περιγράφονται στο τέλος του εγγράφου.**

Στο σημείο αυτό πρέπει να υπογραμμιστεί η αρμονική και συνεχής συνεργασία με τον Περιφερειακό Δ/ντη Εκπ/σης Θεσσαλίας κ., την Δ/ντρια Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας, την Προϊσταμένη Εκπ/κων Θεμάτων Λάρισας και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κισσάβου-Ελασσόνας αλλά και με άλλους φορείς όπως την Εφορία Αρχαιοτήτων, το Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας, το Μουσείο Εθνικής Αντίστασης Λάρισας, το Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας, το Μουσείο Σίτου και Αλεύρων Λάρισας, τη Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας-Γ.Κατσιόγρα, Μουσείο Κτηνιατρικής Υπηρεσίας Α΄ Στρατιάς Λάρισας, το Κέντρο Πρόληψης

ΟΚΑΝΑ, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, το Τ.Ε.Ι. Λάρισας, τη Δημόσια Βιβλιοθήκη και ιδιαίτερα τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης όλων των Δήμων της Περιφ. Ενότητας Λάρισας, αλλά και της Περιφέρειας Θεσσαλίας .

Παρακάτω παραθέτουμε τα **«Συμπεράσματα –Πορίσματα των εργασιών του Μαθητικού Συνεδρίου»** από την Υπεύθυνη Σχολ. Δραστ. Π.Ε. Λάρισας κ. Κων/να Χατζημίχου-Καλούση

«Καθώς η κοινωνία δοκιμάζεται μέσα από την ανατροπή όλων αυτών που θεωρούσαμε δεδομένα, στρεφόμαστε στην Ιστορία με την ελπίδα ότι θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε αυτό που μας συμβαίνει και να προβλέψουμε αυτό που μας περιμένει. Αν, λοιπόν, το συμπέρασμα είναι ότι η Ιστορία διδάσκει, ο προβληματισμός και το ζητούμενο είναι πώς μπορεί αυτή η γοητευτική αναδιήγησή της να συνδεθεί με τις νεότερες γενιές. Βασικός σκοπός του συνεδρίου είναι ήταν να δοθεί η δυνατότητα σε μαθητές και μαθήτριες, με την υποστήριξη των εκπαιδευτικών, να γνωρίσουν τον πολιτισμό του τόπου τους και να αναδείξουν τα μνημεία που υιοθέτησαν με το δικό τους μοναδικό τρόπο. Το Συνέδριο εντάσσεται στο νέο Θεματικό Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης & Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων με φορέα – ιδρυτή τη Δ/ση Π.Ε. Λάρισας και έχει ως θέμα: «Περιβάλλον, Παράδοση, Εκπαίδευση. Ερευνώντας το παρελθόν του τόπου μου, ενεργοποιούμαι για το μέλλον του» μέσα από το οποίο στοχεύουμε οι μαθητές να γνωρίσουν και να προβάλλουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και μνημεία του τόπου τους. Προωθείται η εξοικείωση των μαθητών με τους χώρους πολιτιστικής, αρχαιολογικής, φυσικής και περιβαλλοντικής κληρονομιάς.

Μέσα από τα Προγράμματα Σχολ. Δραστηριοτήτων αρχίσαμε να τα επισκεπτόμαστε να εντρυφούμε πάνω στα εκθέματά τους και αντί για ευχαριστώ μοιραστήκαμε σήμερα μέσα από τις παρουσιάσεις μας στο συνέδριο αυτά τα υπέροχα ταξίδια. Όμως σήμερα δεν έχει μόνο η Λάρισα την τιμητική της αλλά ολόκληρη η περιοχή μας. Έτσι σχολεία από τα Φάρσαλα, τη Βερδικούσια και το Βλαχογιάννι και τη Ροδιά μας ξενάγησαν στα δικά τους όμορφα μέρη. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2014-15, στο πλαίσιο της δεκαετίας για την Αειφορία από την Unesco, είναι αφιερωμένο στον «Ενεργό πολίτη», στόχος του δικτύου αλλά και του συνεδρίου είναι η γνώση του παρελθόντος να γίνει κινητήρια δύναμη που θα διαμορφώσει την πολιτισμική ταυτότητα του μελλοντικού πολίτη και θα τον καταστήσει Ενεργό μέλος της τοπικής κοινωνίας. Ακόμη, επειδή η έννοια του Ενεργού πολίτη δομείται μέσα στο γενικότερο περιβάλλον, φυσικό και ανθρωπογενές να αποτελέσουν οι ίδιοι οι μαθητές μέρος του πολιτισμικού γίγνεσθαι, να γίνουν δρώντα άτομα, να γνωρίσουν την ιστορία της πόλης τους, να την αγαπήσουν, να αναδείξουν τα πλεονεκτήματά της αλλά κυρίως να μπορέσουν μελλοντικά να συμμετέχουν στην ανάπτυξή της.

Το συνέδριο αποτέλεσε μια πολύτιμη εμπειρία για εμάς και έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να εκφράσουν προτάσεις και να ανταλλάξουν απόψεις. Οι μικροί σύνεδροι ερεύνησαν, κατέγραψαν τη σημερινή εικόνα των μνημείων, έθεσαν κριτικά ερωτήματα αναζητώντας απαντήσεις και δήλωσαν με τον τρόπο αυτό το δικό τους παρόν ως μελλοντικοί ενεργοί πολίτες σε συμμετοχικές, δημοκρατικές διαδικασίες ως προϋπόθεση μιας μακρόπνοης αλλαγής στο πεδίο της καθημερινότητας της πόλης τους. Η ανταπόκριση των μαθητών γέννησε ελπίδες. Αλλά επίσης, δημιούργησε σκέψεις και προβληματισμούς. Ανέδειξε την

αναγκαιότητα να τεθούν νέες βάσεις στην κατάρτιση σχεδίων για ανάδειξη και διάσωση της ιστορίας του τόπου μας. Προσδοκούμε τα συμπεράσματα αυτού του συνεδρίου να φανούν χρήσιμα σε σχολικές ομάδες που επιθυμούν να δράσουν στο σχολείο τους, στη γειτονιά τους ή στην πόλη τους, διαμορφώνοντας προϋποθέσεις συνεργασίας με άλλους φορείς και υλοποίησης δράσεων σε τοπικό επίπεδο με σκοπό τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ευελπιστούμε για τη συνέχιση της συνεργασίας όλων εκπαιδευτικών και επιστημονικών φορέων και αξιοποιώντας την εμπειρία της φετινής χρονιάς, είμαστε βέβαιοι ότι η συμβολή μας θα είναι μεγαλύτερη του χρόνου.

Οι δράσεις αυτές ήταν μία ευκαιρία ενεργοποίησης της ευρύτερης σχολικής κοινότητας με την παράλληλη κινητοποίηση μαθητών, δασκάλων, γονέων και φορέων και σύνδεσης του σχολείου με την τοπική κοινωνία. Μαζί με τα παιδιά τους, εκπαιδευτικοί και γονείς συμμετείχαμε σε μία γιορτή Δημοκρατίας, όπου τα παιδιά ήταν πρωταγωνιστές διεκδικώντας υπεύθυνα τα αιτήματά για προστασία του πολιτισμού μας. Ένα μεγάλο μπράβο σε μαθητές και εκπαιδευτικούς που εργάστηκαν με κέφι και όραμα σε αυτή την κοινή προσπάθεια. Ελπίζουμε το συνέδριο αυτό να αποτελέσει την αφετηρία για ένα συναρπαστικό ταξίδι που θα εμπνεύσει και θα συμπαρασύρει και άλλους στη διάρκεια της επόμενης χρονιάς.»

3. Έχουν υλοποιηθεί εκπαιδευτικά προγράμματα για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά από τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της περιοχής ευθύνης σας;

- ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ**
- ΠΟΛΥ
- ΑΡΚΕΤΑ
- ΕΛΑΧΙΣΤΑ
- ΚΑΘΟΛΟΥ

Παρακαλούμε τεκμηριώστε την απάντησή σας με απολογιστικά στοιχεία και ενδεικτικά παραδείγματα (ένα ή περισσότερα) ανά βαθμίδα εκπαίδευσης.

Θα απαντήσουν σχετικά τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

4. Έχει εκπονηθεί στην περιοχή ευθύνης σας εκπαιδευτικό υλικό για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά στο πλαίσιο υλοποίησης των προγραμμάτων συνολικά;

Σημείωση: Ως εκπαιδευτικό υλικό ζητείται:

- α) υποστηρικτικό υλικό που σχεδιάστηκε από τους εκπαιδευτικούς για τις ανάγκες του προγράμματος (π.χ. φύλλα εργασίας, προτάσεις δραστηριοτήτων) ή/και
- β) υλικό που δημιουργήθηκε από τους ίδιους τους μαθητές με τη συνεργασία των εκπαιδευτικών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος (π.χ. φυλλάδια/έντυπα, οπτικοακουστικό υλικό, ιστολόγια, ιστοσελίδες).

- ΟΧΙ
- ΝΑΙ**

Σε περίπτωση θετικής απάντησης, παρακαλούμε αναφερθείτε σε συγκεκριμένα παραδείγματα (ένα ή περισσότερα).

Οι επιμορφωτικές συναντήσεις και τα σεμινάριο-βιωματικά εργαστήρια είχαν σκοπό να αναδείξουν στοιχεία του Τοπικού Θεσσαλικού Πολιτισμού σχετικά με την υλική και άυλη πολιτιστική κληρονομιά (φορεσιά, κόσμημα, τυποβαφική, υφαντική, χορός, μουσική κ.ά.). Τα Σεμινάρια εντάχθηκαν στο πλαίσιο λειτουργίας του δικτύου «Περιβάλλον, Παράδοση, Εκπαίδευση. Ερευνώντας το παρελθόν του τόπου μου, ενεργοποιούμαι για το μέλλον του», που ίδρυσε και συντονίζει η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Λάρισας και συμμετέχουν η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Λάρισας και το Λ.Ι.Μ.Λ., με σκοπό την στήριξη των εκπαιδευτικών που υλοποιούν προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων με Πολιτιστικά θέματα στα σχολεία τους και που είναι μέλη του δικτύου ή ενδιαφέρονται να συμμετέχουν σε αυτό. Σκοπός από την πλευρά των Γραφείων των Σχολικών Δραστηριοτήτων των Δ/νσεων Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης Λάρισας είναι η αναβάθμιση του ρόλου των τεχνών και του πολιτισμού στην εκπαιδευτική διαδικασία με την υποστήριξη ενός συνεχούς διαλόγου ανάμεσα στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό, μέσα από πολύτεχνες δράσεις και ανοιχτά εκπαιδευτικά σενάρια. Από την άλλη, σκοπός των μουσείων είναι μέσα από τα προγράμματα μουσειακής αγωγής να προσελκύσει διαφορετικά ακροατήρια παρέχοντάς τους γνώση, εμπειρία και παράλληλα ψυχαγωγία και έμπνευση. Στο πλαίσιο αυτών των προγραμμάτων, η ύλη δεν αντιμετωπίστηκε μόνο ως πληροφορία αλλά και ως καταγραμμένη ανθρώπινη εμπειρία. Κεντρικός διδακτικός στόχος ήταν να αποκαταστήσει μια αυθεντική επικοινωνία του εκπαιδευτικού με το ιστορικό-κοινωνικό και πολιτισμικό του περιβάλλον. Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής τους, έγινε παραγωγή πλούσιου εκπαιδευτικού υλικού και παράλληλα πραγματοποιήθηκε μακρόχρονη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν, που συνοδεύονταν πάντα από προτάσεις προς τους εκπαιδευτικούς για την ποικιλόμορφη αξιοποίηση τους. Σκοπός ήταν η διάσωση και διάδοση της παράδοσης: της τέχνης της Υφαντικής, της Τυποβαφικής, της Αργυροχοΐας της Δημοτικής Μουσικής κ.ά. ,όχι μόνο με την έννοια της ιστορικής καταγραφής, αλλά με την έννοια της αξιοποίησης ως μία δυναμική πρόταση για το μέλλον.

Τα αυξανόμενα κρούσματα του νέου τύπου κορωνοϊού, Covid-19 και ο παγκόσμιος χαρακτήρας που έχει λάβει η μετάδοσή του έχουν προκαλέσει ανησυχία στη διεθνή κοινότητα. Το κλείσιμο των σχολείων, ο εγκλεισμός στο σπίτι, οι συναναστροφές, οι δραστηριότητες και οι εμπειρίες που έπρεπε να στερηθούμε άλλαξαν πολύ την καθημερινότητά μας και δυσκόλεψαν μικρούς και μεγάλους σε κοινωνικό και συναισθηματικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό προσπαθήσαμε σαν Γραφείο Σχολικών Δραστηριοτήτων να επέμβουμε διπλά. Αφενός στηρίζοντας τους εκπαιδευτικούς με κατάλληλα παιδαγωγικά εργαλεία και με επιμορφωτικά σεμινάρια για να ενισχύσουμε την ψυχική τους ανθεκτικότητα, αφετέρου με

πρωτοβουλίες δραστηριοποίησης των ίδιων των μαθητών. Έχοντας υπόψη όλα τα παραπάνω η Δ/ση Α/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας διά της Υπεύθυνης Σχολικών Δραστηριοτήτων, πήρε τις εξής πρωτοβουλίες:

A. Δημιουργήθηκε ένα χρήσιμο ηλεκτρονικό αποθετήριο (<https://blogs.sch.gr/dipelar/kales-praktikes-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi>) που περιείχε εκπαιδευτικό υλικό με παραμύθια, βιντεάκια και διδακτικές προτάσεις και δραστηριότητες τις οποίες θα μπορούσαν να συμβουλευονται οι εκπ/κοί στο θέμα της διαχείρισης της πανδημίας, αλλά και για να διευκολύνονται στα διαδικτυακά τους μαθήματα. Ταυτόχρονα προσκλήθηκαν οι εκπαιδευτικοί να στείλουν και τις δικές τους προτάσεις για να λειτουργήσει ως χώρος ανταλλαγής καλών πρακτικών. Επίσης εμπλουτίστηκε με υλικό τόσο για την Περιβαλλοντική, όσο και για την Πολιτιστική Εκπ/ση. Το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό είναι από διάφορους φορείς και πλατφόρμες δομημένο σε θεματικές ενότητες που μπορούν να αξιοποιηθούν και σε ποικίλα γνωστικά αντικείμενα και σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Η δημιουργία του αποσκοπεί στην ενημέρωση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών, ώστε, αφενός να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που παρέχει το διαδίκτυο για άμεση και δωρεάν πρόσβαση σε αξιόλογο και έγκυρο εκπαιδευτικό υλικό και αφετέρου να χρησιμοποιήσουν το υλικό αυτό με στόχο την πληρέστερη και ουσιαστικότερη υλοποίηση των Προγραμμάτων, καθώς και την υποστήριξη γνωστικών αντικειμένων και ενοτήτων που άπτονται του αντικειμένου των Σχολικών Δραστηριοτήτων.

5. Έχουν διοργανωθεί σεμινάρια για τους εκπαιδευτικούς της περιοχής ευθύνης σας με θέμα την άυλη πολιτιστική κληρονομιά;

ΟΧΙ

ΝΑΙ

Σε περίπτωση θετικής απάντησης, παρακαλούμε αναφερθείτε αναλυτικά στους φορείς διοργάνωσης και το πλαίσιο συνεργασίας.

Στην Α/θμια Εκπ/ση Λάρισας πιστεύουμε ότι η γνώση του παρελθόντος μπορεί να γίνει κινητήρια δύναμη που θα διαμορφώσει την πολιτισμική ταυτότητα του μελλοντικού πολίτη και θα τον καταστήσει ενεργό μέλος της τοπικής κοινωνίας, το σεμινάριο σκοπό έχει να κινητοποιηθούν οι εκπαιδευτικοί και στη συνέχεια οι μαθητές τους να αναλάβουν πρωτοβουλίες ώστε να γνωρίσουν, να εκτιμήσουν και να προβάλλουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τόπου τους.

Στην Προσπάθεια υποστήριξης ενός συνεχούς διαλόγου ανάμεσα στην εκπαίδευση και το τρίπτυχο Περιβάλλον-Υγεία-Πολιτισμός, μέσα από δράσεις και ανοιχτά εκπαιδευτικά σενάρια είμαι υπεύθυνη διοργάνωσης και συντονισμού σε περίπου 30 επιμορφωτικές δράσεις (Σεμινάρια/Ημερίδες) κάθε χρόνο, με τη συμμετοχή κατά μέσο όρο 1.700 εκπαιδευτικών. Οι δράσεις αυτές έχουν καθαρά βιωματικό χαρακτήρα και αξιοποιούν ενεργητικές και συμμετοχικές μεθόδους, αλλά και εργαστήρια στα οποία οι εκπαιδευτικοί εξοικειώνονται με τις μεθόδους που καλούνται να εφαρμόσουν στα σχολεία τους κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων. Τους τελευταίους μήνες εξαιτίας των μέτρων για την πανδημία όλες οι επιμορφωτικές δράσεις που διοργανώσαμε ήταν διαδικτυακές. Κάθε επιμόρφωση που θα με ενίσχυε στο να χρησιμοποιώ τις πλατφόρμες ασύγχρονης και σύγχρονης εκπ/σης πιο εύκολα, θα μου ήταν πολύ βοηθητική. Παραθέτουμε κάποια ενδεικτικά:

1. Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2015, 40 ώρες, 65 εκπαιδευτικοί, Σεμινάριο-βιωματικό εργαστήριο με τίτλο: «Εκεί που η γοητεία και το συναίσθημα συναντούν την παράδοση», Η Δ/ση Α/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας, σε συνεργασία με τη Δ/ση Β/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας, την Αντιδημαρχία Πολιτισμού και Επιστημών Δήμου Λαρισαίων - Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας, το Α.Π.Θ. – Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών, το Λύκειο των Ελληνίδων Λάρισας,

Το 40ωρο σεμινάριο οργανώθηκε έτσι, ώστε να συνδέεται η σκέψη με τη δράση, με συνδυασμό θεωρίας και πράξης και κριτικό τρόπο σκέψης. Στο επίκεντρο της εκπαιδευτικής διεργασίας τέθηκαν κατά το δυνατόν οι εκπαιδευτικοί, οι ανάγκες και τα ενδιαφέροντα, τα οποία διερευνήθηκαν αρχικά μέσω σχετικών ερωτηματολογίων που η Υπεύθυνη σχολικών δραστηριοτήτων είχε προωθήσει στα σχολεία κατά την προηγούμενη σχολική χρονιά. Επίσης κατά την πρώτη φάση του σεμιναρίου υπήρξε αντίστοιχη διερευνητική αξιολόγηση από τους συμμετέχοντες και αντίστοιχη προσαρμογή του προγράμματος. Επιπλέον, έγινε μια προσπάθεια για ευρετική πορεία προς τη γνώση με στόχο οι διδασκόμενοι να είναι συντελεστές στην πορεία της μάθησης μέσα από την αλληλεπίδρασή τους με το εκάστοτε αντικείμενο, αξιοποιώντας παράλληλα προηγούμενες εμπειρίες και γνώσεις. Τέλος, στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό σεμινάριο έγινε μεγάλη προσπάθεια για ανάπτυξη κλίματος εμπιστοσύνης και ειλικρίνειας ανάμεσα στους διδάσκοντες και στους διδασκόμενους, “στοιχείο θεμελιώδες για την ολοκλήρωση της διαδικασίας της μάθησης” (Κακαβίτσα, 2015). Η παραχώρηση από το Μουσείο μουσειακών αντικειμένων στο πλαίσιο της επιμόρφωσης και η ελευθερία των συμμετεχόντων να τα αγγίξουν και να «συνδιαλαγούν» με αυτά ήταν ένα πρώτο βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση.

Αξιολογώντας τη δομή των βιωματικών εργαστηρίων των Μουσείων θα έλεγε κανείς πως αποτέλεσε μια καινοτόμο δράση καθώς τα Μουσεία παρέκκλιναν από τα στενά όρια της αποστολής τους και πέτυχαν τη διεύρυνση των οριζόντων των συμμετεχόντων, το ακόνισμα του ενδιαφέροντος και και τη διερεύνηση νέων τομέων γνώσης. Πιο συγκεκριμένα:

Α. Για πρώτη φορά δόθηκε από ένα Μουσείο στους εκπαιδευτικούς η δυνατότητα μέσα από ένα επιμορφωτικό κύκλο με αλληλένδετες θεματικές ενότητες να μάθουν και να προσεγγίσουν βιωματικά ποικίλες παραδοσιακές τεχνικές μαζί.. Η επιμόρφωση έγινε μέσα στο κτιριακό κέλυφος του Μουσείου σε αλληλεπίδραση με μουσειακά αντικείμενα.

Β. Η επιμόρφωση πραγματοποιήθηκε μέσα από επιμορφωτικό κύκλο και όχι μέσα από μεμονωμένες ημερίδες η διήμερα σεμινάρια όπως συνηθίζεται. Κατά το σχεδιασμό είχε προβλεφθεί η σύνθεση των θεματικών ενοτήτων στην Πέμπτη συνάντηση

Γ. Η επιμόρφωση συνοδεύτηκε από βιωματικά εργαστήρια που διευκόλυναν την υλοποίηση του σκοπού του προγράμματος και μάλιστα υλοποιήθηκαν χωρίς οικονομική συμμετοχή των εκπαιδευτικών και με εθελοντική εργασία των επιμορφωτών.

Δ. Όλοι οι επιμορφούμενοι στο τέλος της κάθε συνάντησης έπαιρναν μαζί τους τις χειροτεχνίες τους, μεταφέροντας έτσι στο σχολείο τους τη μουσειακή εμπειρία ως πολλαπλασιαστές στους συναδέλφους και τους μαθητές τους.

Ε. Σε κάποιες περιπτώσεις οι συμμετέχοντες έστησαν με τα χειροτεχνήματά τους εκθέσεις μέσα στο μουσείο καταδεικνύοντας πως οι ίδιοι οι επισκέπτες, εν προκειμένω οι επιμορφούμενοι εκπαιδευτικοί, μπορούν να επιδράσουν με την παρουσία τους και να αφήσουν την προσωπική τους σφραγίδα στο χώρο του μουσείου. (Αλκηστis, 1995).

ΣΤ. Από πλευράς παιδαγωγικής αξιοποίησης των γνώσεων επιτεύχθηκε η παροχή μεθόδων ,εργαλείων αλλά και βιωματικών εμπειριών ώστε Τέχνη και τεχνικές του παρελθόντος να ενταχτούν δημιουργικά, να συνδεθούν με τις εκπαιδευτικές ανάγκες εμπλουτίζοντας γόνιμα την καθημερινότητα της σχολικής τάξης.

Ζ. Ο σχεδιασμός της επιμόρφωσης συνέβαλε στην άρση της “μέχρι πρότινος αποκλειστικά νοσταλγική προσέγγιση των προγραμμάτων λαϊκού πολιτισμού” (Χατζηνικολάου, 2007). Κατ’ αυτήν την έννοια έδωσε κίνητρα για προβληματισμό και δράση, κατάφερε να προσελκύσει τον ενήλικα-εκπαιδευτικό να αντλήσει πληροφορίες για τάσεις, συμβάσεις και εξελίξεις διαχρονικά παρέχοντάς του τη δυνατότητα και ευχέρεια να τα αναλύσει, να τα συνθέσει και να τα αξιολογήσει.

Πρόγραμμα 40ωρου σεμιναρίου

1η Ενότητα: Τρίτη 06 Οκτωβρίου 2015. «Προσεγγίζοντας το παραδοσιακό κόσμημα», στον χώρο του Λαογραφικού Ιστορικού Μουσείου Λάρισας. Περιλάμβανε ξενάγηση στην περιοδική έκθεση του Μουσείου με τίτλο «Νεοελληνικά αργυρα» και στη συνέχεια διάλεξη από την Υπεύθυνη του Μουσείου με θέμα: **«Νεοελληνική αργυροχοΐα – μουσειογραφική προσέγγιση της έκθεσης Νεοελληνικά αργυρά»**. Ακολούθησε βιωματικό εργαστήριο κατασκευής εναλλακτικού κοσμήματος με παραδοσιακά στοιχεία από σχεδιάστρια εναλλακτικού κοσμήματος.

2η Ενότητα: Τρίτη 13 Οκτωβρίου 2015. «**Η τέχνη της τυποβαφικής**» στον χώρο του Λαογραφικού Ιστορικού Μουσείου Λάρισας. Οι συμμετέχοντες πληροφορήθηκαν για την παραδοσιακή τεχνική του σταμπώματος. Αρχικά έγινε παρουσίαση από την υπεύθυνη του Μουσείου σχετικά με τα εργαστήρια σταμπωτών του Τυρνάβου και τις εργασίες που ακολουθούνταν από το σκάλισμα των ξυλοτύπων έως και την παραγωγή των σταμπωτών. Οι συμμετέχοντες παρακολούθησαν προβολή με όλη τη διαδικασία του τυπώματος με σφραγίδες και στη συνέχεια ζωντάνεψαν με το δικό τους τρόπο την παραδοσιακή τεχνική. Δημιούργησαν σταμπωτά κεφαλομάντηλα από τουλπάνι με ευφάνταστες συνθέσεις και ζωηρά χρώματα όπως ακριβώς ήταν οι μαντήλες των δύο τελευταίων Τυρναβίτικων εργαστηρίων (Σαΐνη και Ιωαννίδη).

3η Ενότητα: Δευτέρα 19 Οκτωβρίου 2015. «**Διδακτική και σκηνική παρουσίαση παραδοσιακών χορών – Γνωριμία με τις φορεσιές της Θεσσαλίας**» στην αίθουσα εκδηλώσεων του Λυκείου των Ελληνίδων Λάρισας. Στο πρώτο μέρος της συνάντησης παρουσιάστηκαν από τον καλλιτεχνικό διευθυντή του ΛΕΛ, τρόποι και διδακτικές μέθοδοι για την εκμάθηση των παραδοσιακών χορών. Πιο συγκεκριμένα, προσεγγίστηκαν η συνειδητοποίηση του χώρου, η κατανόηση του ρυθμού και μέθοδοι μετάδοσης του χορού. Οι συμμετέχοντες προσέγγισαν βιωματικά τις παραπάνω έννοιες χορεύοντας θεσσαλικούς παραδοσιακούς χορούς και παρακολούθησαν τρόπους καταγραφής και διάσωσης δημοτικών τραγουδιών και χορών από κατοίκους της υπαίθρου. Το δεύτερο μέρος αφορούσε στη **γνωριμία με τις θεσσαλικές παραδοσιακές φορεσιές**. Συγκεκριμένα παρουσιάστηκαν οι φορεσιές της Καραγκούνας, Ανατολής Αγιάς, Σαρακατσάνας, Φαρσάλων, Βλάχας και Σκοπέλου. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες γνώρισαν από κοντά την πλούσια ιματιοθήκη και τον τρόπο συντήρησης των ενδυμασιών.

4η Ενότητα: Τρίτη 03 Νοεμβρίου 2015. «**Υφαντική: Τέχνη ή τεχνική**» στον χώρο του Λαογραφικού Ιστορικού Μουσείου Λάρισας. Το πρώτο μέρος περιλάμβανε εικαστική προσέγγιση του θέματος από την Υπεύθυνη εκπαιδευτικών προγραμμάτων για ενήλικες του Τελλόγλειου Ιδρύματος Τεχνών του Α.Π.Θ. Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες πληροφορήθηκαν για την παραδοσιακή τεχνική της υφαντικής από την Υπεύθυνη του Μουσείου. Πιο συγκεκριμένα άκουσαν για τα στάδια επεξεργασίας της κλωστής και όλη την διαδικασία που οδηγεί από το μαλλί στο υφαντό βλέποντας πως γινόταν η ύφανση στον καθιστό αργαλειό. Ακολούθησε εργαστήριο κατά το οποίο οι εκπαιδευτικοί δημιούργησαν το δικό τους υφαντό σε αργαλειούς ξύλινους.

5η Ενότητα: Τετάρτη 11 Νοεμβρίου 2015. «**Συνθέτουμε τη γυναικεία παραδοσιακή φορεσιά - Συνδυασμός τεχνικών**» στον χώρο του Λαογραφικού Ιστορικού Μουσείου Λάρισας. Οι συμμετέχοντες αντιλήφθηκαν ότι η φορεσιά αποτελεί σύνθεση ποικίλων τεχνικών καθώς και την αξία και τον βαθμό δυσκολίας του χειροποίητου. Κατά την διάρκεια του εργαστηρίου δούλεψαν ομαδικά αναλαμβάνοντας η κάθε ομάδα την κατασκευή και διακόσμηση μεμονωμένων τμημάτων μιας γυναικείας παραδοσιακής φορεσιάς της Θεσσαλίας και μιας φορεσιάς τύπου Αμαλίας. Στάμπωσαν το κεφαλομάντηλο και το πουκάμισο, κέντησαν την ποδιά, στόλισαν το γιλέκι, έφτιαξαν

τον τροβά, ζωγράφισαν την στάμνα, για την παραδοσιακή φορεσιά.. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα έντυσε με το ένδυμα που κατασκεύασε την κούκλα διαβάζοντας στους υπολοίπους πληροφορίες για την χρήση, την ιστορία και τον συμβολισμό του.

6η Ενότητα: Δευτέρα 23 Νοεμβρίου 2015. «**Γνωριμία με τις λέσχες Πολιτισμού του Δήμου Λαρισαίων**». Στην ενότητα αυτή έγινε παρουσίαση και γνωριμία με τους χώρους πολιτισμού από τον Αντιδήμαρχο Παιδείας και νεολαίας του Δήμου Λαρισαίων. Στη συνέχεια οι υπεύθυνες Σχολικών Δραστηριοτήτων παρουσίασαν τους άξονες σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων σχολικών Δραστηριοτήτων με πολιτιστικό θέμα.

7η Ενότητα: 16 Δεκεμβρίου 2015. Οι εκπαιδευτικοί που παρακολούθησαν το σεμινάριο μνήθηκαν στην **Δημοτική Παραδοσιακή Μουσική** από τον Υπ. Δημοτικής παραδοσιακής Μουσικής σχολής του ΔΩΛ, με βιωματικό τρόπο ακούγοντας παραδοσιακά μουσικά όργανα που χρησιμοποιούνται σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας όπως: σουραύλι, γκάιντα, κλαρίνο, ακορντεόν, βιολί, σαντούρι, λαούτο, ούτι, τουμπελέκι, ντέφι. Τελικά το **σεμινάριο μετατράπηκε σε φιλικό γλέντι** όπου οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να εμβαπτιστούν σε παραδοσιακά ηχοχρώματα με χορό και μουσική. Ολοκληρώθηκε με την απονομή των Βεβαιώσεων Συμμετοχής στους συμμετέχοντες.

Στην συνέχεια παρατίθενται κάποια στοιχεία ενδεικτικά του αντίκτυπου του σεμιναρίου στους εκπαιδευτικούς. Τα στοιχεία αυτά δεν αντιστοιχούν σε επιστημονική έρευνα, ωστόσο αντανακλούν τη διάθεση των εκπαιδευτικών ως προς την εκπαίδευση αυτή και μπορούν να εμπλουτίσουν τη συζήτηση που αφορά την επαγγελματική τους ανάπτυξη μέσω τέτοιου είδους επιμόρφωσης.

- Συνολικά, την εκπαίδευση παρακολούθησαν 63 εκπαιδευτικοί, 16 εκπαιδευτικοί από τη Β/θμια και 47 από την Α/θμια.
- Περίπου το 82% από την Α/θμια παρακολούθησε όλο το πρόγραμμα ανελλιπώς ενώ για την Β/θμια το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 75%.
- Σε ποσοστό περίπου 66% δήλωσαν ότι χρησιμοποίησαν στην τάξη το εκπαιδευτικό υλικό ή την τεχνική που διδάχθηκαν.
- Επισκέφτηκαν το Μουσείο με μαθητές τους, σε ποσοστό περίπου 80% και κυρίως στο πλαίσιο Πολιτιστικού προγράμματος (50%).
- Ωστόσο, ένα 84% δήλωσε ότι επισκέφτηκε το μουσείο ιδιωτικά, με τα παιδιά τους ως γονείς(45,8%) ή για κάποια δραστηριότητα (37,5%).
- Σχεδόν το σύνολο 96% δήλωσε ότι θα ήθελε να λάβει μέρος σε παρόμοιο πρόγραμμα, ενώ πρότειναν και θεματολογία.

2. 7/11/2015, 4 ώρες, 34 εκπαιδευτικοί, Ημερίδα με θέμα «Ανακαλύπτοντας τους αρχαιολογικούς θησαυρούς της Επαρχίας Ελασσόνας» Διευθύνσεις Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης Λάρισας, σε συνεργασία, τη Σχολική Σύμβουλο 6ης Περιφέρειας Π.Ε Λάρισας, την Εφορία Αρχαιοτήτων, τον Δήμο Ελασσόνας, την Ιερά Μητρόπολη Ελασσόνας και το Κ.Π.Ε. Κισσάβου-Ελασσόνας

3. 29-30 & 31 /1/2016, Επιμορφωτικό σεμινάριο διάρκειας 21 ωρών που διοργάνωσε το ΚΠΕ Πετρουλίου - Τρικκαίων σε συνεργασία με το ΚΠΕ Φιλιατών με θέμα: «Υδροκίνηση» Συμμετείχε η Υπ. Σχολ. Δρ. ως Εισηγήτρια στο σεμινάριο με τίτλο: «Της Λαρίσης το... νερό, ενώνει φύση, υγεία και πολιτισμό»

4. Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2016, 170 εκπ/κοι, Επιμορφωτικές Συναντήσεις με θέμα: «Γνωριμία με Μουσεία και πολιτιστικούς φορείς στη Λάρισα» οι Διευθύνσεις Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης Λάρισας, σε συνεργασία με το Κέντρο Εκπ/σης και Νοσηλείας Κτηνιατρικού (ΚΕΝΟΚ) την Α/ρχία Πολιτισμού και Επιστημών της του Δήμου Λαρισαίων και το Σύλλογο «Ο Ιπποκράτης στη Λάρισα,

☒ Πέμπτη 13/10/2016 επίσκεψη στο Δημοτικό Αστεροσκοπείο Λάρισας 54 εκπ/κοι

☒ Τρίτη 18/10/2016 επίσκεψη στο Μουσείο Κτηνιατρικής Υπηρεσίας 20 εκπ/κοι

☒ Τετάρτη 19/10/2016 επίσκεψη στο Μουσείο Κτηνιατρικής Υπηρεσίας 20 εκπ/κοι

☒ Δευτέρα 24/10/2016 επίσκεψη στο Μνημείο Ιπποκράτη 43 εκπ/κοι

☒ Τρίτη 15/11/2016 18:00-19:00 επίσκεψη στο Μουσείο Εθνικής Αντίστασης 33 εκπ/κοι

5. Σεπτ.- Νοεμ. 2018, 50 εκπ/κοι, Εργαστήρια Δημιουργικής Γραφής, σε συνεργασία με το Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας, σε συνεργασία με το Δήμο Λαρισαίων - Αντιδημαρχία Πολιτισμού και Επιστημών – Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας και το «Εργαστήρι Ζωής» του Κέντρου Πρόληψης Λάρισας Π.Ε. Λάρισας - ΟΚΑΝΑ,

Α΄ Εργαστήριο Δημιουργικής Γραφής, με θέμα: «Εμπνεόμαστε από την περιοδική έκθεση: «Τα Τεκμήρια ελληνικού πολιτισμού: Η ναΐφ ζωγραφική αγγίζει παραδοσιακά αντικείμενα. Ίδρυμα Π. & Ι. Μιχελή»

Β΄ Εργαστήριο Δημιουργικής Γραφής, με θέμα « Η Λάρισα 30 χρόνια Μεθοριακή Πόλη (1881-1912)- Τα φυλάκια της Μελόνας», αφιερωμένο στην περιοδική έκθεση που οργανώνουν η 1η Στρατιά και το Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας

Γ΄ Εργαστήριο Δημιουργικής Γραφής, με θέμα « Ο περιοδικός Τύπος της Λάρισας», αφιερωμένο στην ομώνυμη περιοδική έκθεση

6. 5/10/2018 Επιμορφωτικό Σεμινάριο με θέμα: «Επίσκεψη γνωριμίας στο χώρο του Μουσείου Σιτηρών και Αλεύρων στον Μύλο του Παππά» σε συνεργασία το Δήμο Λαρισαίων δια της Αν/ρχίας Πολιτισμού και Επιστημών

7. 26/3/2019, 3 ώρες, 22 εκπ/κοι Διοργάνωση Επιμορφωτικού σεμινάριου - Βιωματικού Εργαστηρίου με τίτλο: «Γνωριμία με τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Μουσείου Εθνικής Αντίστασης Λάρισας -

«Κρυπτογραφώντας το παρελθόν» σε συνεργασία με τη Δ/νση Δ/θμιας Εκπ/σης Λάρισας και το Δήμο Λαρισαίων δια της Αν/ρχίας Πολιτισμού και Επιστημών

8. 23/11/2019,5 ώρες, 104 εκπ/κοι, «Πώς οργανώνεται μια θεατρική παράσταση για παιδιά», Δ/νση Α/θμιας Λαρίσης και Θεσσαλικού Θεάτρου Λάρισας

9. 16/11/2019, 6 ώρες, 58 εκπ/κοι, «Μελετώντας την προβιομηχανική και πρωτοβιομηχανική ιστορία της Ελασσόνας, προσεγγίζω το παρόν και σχεδιάζω το μέλλον» Διοργάνωση: Οι Δ/νσεις Α/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας και Μαγνησίας, δια των Υπεύθυνων Σχολικών Δραστηριοτήτων σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (Π.Ε.Κ.Ε.Σ.) της ΠΔΕ Θεσσαλίας, την Ιερά Μητρόπολη Ελασσόνας, την Περιφέρεια Θεσσαλίας, την Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, τον Δήμο Ελασσόνας - Αντιδημαρχία Πολιτισμού, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κισσάβου-Ελασσόνας και τον Σύλλογο Εκπαιδευτικών Α/θμιας Εκπ/σης Ελασσόνας.

Αναλυτικότερα: Μέσα από το προσεγμένο και γεμάτο πρόγραμμα των εργασιών του Σεμιναρίου με τη θεματική «Μελετώντας την προμηχανική και πρωτοβιομηχανική ιστορία της Ελασσόνας, προσεγγίζω το παρόν και σχεδιάζω το μέλλον» οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί έμαθαν περισσότερα για την παλαιά και τη νέα Ελασσόνα, για τα προϊόντα της, για την πλούσια ιστορία και την παράδοση της περιοχής, για τον Όλυμπο, για την πολιτιστική κληρονομία, για τη σημερινή της ζωή. Σκοπός του σεμιναρίου ήταν να γνωρίσουν οι εκπαιδευτικοί την πολιτιστική κληρονομιά της Ελασσόνας πριν και μετά την ανάπτυξη της Βιομηχανίας ώστε να το εντάξουν σαν θεματική στον προγραμματισμό τους στο κοντινό μέλλον, υλοποιώντας συναφές πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων με τους μαθητές τους. Νωρίς το πρωί, οι συμμετέχοντες **ξεναγήθηκαν στην Ι. Μονή Παναγίας Ολυμπιώτισσας**, όπου ενημερώθηκαν από τον σεβασμ. μητροπολίτη Ελασσώνος κ. Χαρίτωνα για την ιστορία και το έργο της Μονής, ενώ επισκέφθηκαν και το Μουσείο της. Εκεί, ο εκπαιδευτικός Κώστας Κεδράς «κατέθεσε» αξέχαστες **μνήμες** από τη διαμονή του ως μαθητής – **οικότροφος στο Οικοτροφείο του μοναστηριού**, πριν χρόνια. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευτικοί «περιηγήθηκαν στο σήμερα» της περιοχής, πραγματοποιώντας **επισκέψεις στις τοπικές βιομηχανίες** Νικου και Ζήση Μπίζιου(τυροκομική μονάδα) και Αφών Αθ. Μπαλούκα (εργοστάσιο μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων). Ακολούθησε, στην αίθουσα Θεάτρου Δημάρχου Βασ. Φαρμάκη **προβολή ψηφιακής απεικόνισης του Ολύμπου** (έργο της Περιφέρειας Θεσσαλίας, προσβάσιμο στο κοινό, στις σχολικές μονάδες από διάφορες περιοχές της χώρας, στους μαθητές, στους εκπαιδευτικούς. Στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κισσάβου –Ελασσόνας σειρά είχε το ουσιαστικό μέρος του Σεμιναρίου, αυτό των εισηγήσεων:

«Η πορεία της Ελασσόνας με προϊόντα από την αγκαλιά του Ολύμπου»(Ζωή Φτίκα, Δασολόγος Περιβαλλοντολόγος, Αν. Γενική Δ/ντρια Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας) /

«Μια εικόνα της Προβιομηχανικής Ελασσόνας του Μεσοπολέμου» (Πηνελόπη Αγοράστη - Χέβα, εκπαιδευτικός – ιστορικός Τέχνης) /

«Ο έντυπος τύπος στο ιστορικό γίνεσθαι της Ελασσόνας» (Αποστόλης Βάλλας, φαρμακοποιός, εκδότης-δημοσιογράφος) /

«Η Λαογραφία και παραδοσιακά προϊόντα» (Γιάννης Σαμώτας, πρόεδρος Λαογραφικής Εταιρίας Ελασσόνας) /

«Προσεγγίζοντας την Τοπική μας Ιστορία μέσα από τη Βιομηχανική Κληρονομιά: ένα καινοτόμο πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων» (Κων/να Χατζημίχου - Καλούση, Υπεύθ. Σχολικών Δραστηριοτήτων Π.Ε. Λάρισας) /

«Προβιομηχανικά μνημεία υδραυλικής ενέργειας στα προγράμματα του ΚΠΕ Κισσάβου-Ελασσόνας» (Ανδρέας Γκανάτσιος, Υπεύθυνος ΚΠΕ Ελασσόνας).

Μετά τις περιεκτικές εισηγήσεις, ακολούθησε στο χώρο του Κ.Π.Ε. Κισσάβου – Ελασσόνας γνωριμία με τα τοπικά προϊόντα της ευρύτερης περιοχής της Επαρχίας Ελασσόνας(τυρί, κρασί, μέλι, ρόδι, καρύδια, αρωματικά φυτά, μήλα).Οι συμμετέχοντες γνώρισαν από κοντά τα ιδιαίτερα γνωστά τυροκομικά προϊόντα Μπίζιου και Δημ. Έξαρχου του Γεωργ., τα βιολογικά κρασιά Μηνά, τα ρόδια με τα συναφή προϊόντα του Στέφανου Πούτα, τα αρωματικά φυτά από τη «Διώνη»(της Τασούλας Τσενικίδου), τα μέλια με συμπληρωματικά προϊόντα τους των Σωτήρη Σούλιου, Γεωργ. Σαμαρά, Σταυρούλας Μανούσιου. Όλοι τους συγχάρηκαν όλους όσους εργάστηκαν για την επιτυχία του σεμιναρίου, επισημαίνοντας, ανάμεσα στα άλλα, και θυμίζοντας πως αυτές οι πρωτοβουλίες ανοίγουν δρόμους για νέες ενδιαφέρουσες πρωτοβουλίες και δράσεις για τους εκπαιδευτικούς και την ίδια την εκπαίδευση. Προστιθέμενη αξία του σεμιναρίου είχαν οι προτάσεις (...για δημιουργία Μουσείου παραδοσιακής Τυροκομίας στην Ελασσόνα), (...για οργάνωση Μαθητικού Συνεδρίου στην Ελασσόνα) (...το επόμενο εκπαιδευτικό Σεμινάριο να φιλοξενηθεί στην πλούσια σε ιστορία και παράδοση Τσαριτσάνη).

6. Με βάση την εμπειρία σας, θεωρείτε ότι είναι εξοικειωμένοι οι μαθητές/-τριες με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά και τις ποικίλες όψεις της;

ΠΟΛΥ

ΑΡΚΕΤΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΑ

ΚΑΘΟΛΟΥ

Παρακαλούμε τεκμηριώστε την απάντησή σας με ενδεικτικά παραδείγματα (ένα ή περισσότερα).

Για την πόλη της Λάρισας και την ευρύτερη περιοχή, τα υπέροχα μνημεία και Μουσεία της, αλλά και τα μοναδικά σχολικά της Μουσεία αποτελούν πλέον σημείο αναφοράς. Η Λάρισα, η πρωτεύουσα του Θεσσαλικού κάμπου, έχει μέσα από αυτά ένα "πρόσωπο", μία "ταυτότητα", που εγγράφεται στο ευρύτερο ελληνικό ιστορικό πλαίσιο. Τα σχολεία μας υιοθετούν στρατηγικές και προγραμματισμένες προσεγγίσεις μέσα από προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων για να γνωρίσουν τον πολιτισμό του τόπου τους. Συγχαίρουμε τα σχολεία που πήραν τέτοιες πρωτοβουλίες και ευχόμαστε ότι το παράδειγμά τους θα το ακολουθήσουν και πολλά άλλα. Από τη μεριά μας θα κάνουμε ότι μπορούμε να ενθαρρύνουμε και να βοηθήσουμε.

Αναλυτικότερα μέσα από τα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων με Πολιτιστικά Θέματα, οι μαθητές γνώρισαν και θα μελέτησαν τα μνημεία στο πλαίσιο μιας βιωματικής προσέγγισης, η οποία βασίστηκε σε δύο γνωστικούς άξονες: *πραγματογνωσίας*, που αφορούσε τα ίδια τα μνημεία, την ιστορία τους, το λειτουργικό τους ρόλο και τη σημασία τους για την κοινωνία της εποχής και *μεθοδολογίας*, που αφορούσε τον τρόπο επεξεργασίας των πηγών ιστορικής τεκμηρίωσης. Παίζοντας το ρόλο μικρών ιστορικών ερευνητών, μελέτησαν τις αρχαίες, ρωμαϊκές και βυζαντινές αρχαιότητες, με κύριο στόχο να ανακαλύψουν την προέλευσή τους από τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό που προηγήθηκε, την ιστορική, πολιτισμική και κοινωνική σημασία τους για το σύγχρονο ελληνικό πολιτισμό και τη σύνδεσή τους με την πολιτισμική ταυτότητα της Ευρώπης. Ακόμη, συνέδεσαν την ιστορία του χώρου με το τοπογραφικό και γεωγραφικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται. Μ' αυτόν τον τρόπο, προσέγγισαν έννοιες Τοπικής Ιστορίας, Πολιτισμού και Γεωγραφίας, με τρόπο που να συσχετίζονται με τα άλλα μαθήματα και με το φυσικό πλαίσιο χώρου στο οποίο ζούν (ολιστική προσέγγιση), καθώς και με μεθόδους που μπορούν να εφαρμοστούν σε άλλους τομείς των διαδικασιών μάθησης και εξέλιξης της προσωπικότητάς τους (κοινωνικό, αισθητικό, συναισθηματικό κ.λπ.). Σε ό,τι αφορά τον τρόπο προσέγγισης του γνωστικού αντικείμενου, οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες και επεξεργάστηκαν κατά θεματική ενότητα το πρωτογενές και περιφερειακό υλικό της βιβλιογραφίας που τους δόθηκε. Είχαν την ευκαιρία να αυτενεργήσουν, να συνεργαστούν μεταξύ τους, να αναπτύξουν μορφές γλωσσικής επικοινωνίας με

έναν αναβαθμισμένο, «επεξεργασμένο» λόγο, να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα και την ιστορική τους σκέψη.

Σαν Δ/νση Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας, δια της Υπεύθυνης Σχολικών Δραστηριοτήτων, στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς με στόχο την ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ σχολείου και φορέων πολιτιστικής κληρονομιάς, διοργανώνουμε Μαθητικό Συνέδριο στη Λάρισα με τίτλο: «Μαθαίνω & Παρουσιάζω τον πολιτισμό του τόπου μου» τα οποία έχουν ως βασικό στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα τοπικής ιστορίας και πολιτιστικής κληρονομιάς μέσα από τη σύνδεσή τους με τα γνωστικά πεδία του σχολείου και την ενίσχυση της συνεργασίας τους με τους αρμόδιους για την προστασία των αρχαιοτήτων φορείς. **Σχετικά προγράμματα από τα Συνεδριά μας επισυνάπτονται.**

Στα Μαθητικά Συνέδρια συμμετέχουν δεκάδες σχολεία από την πόλη της Λάρισας των γύρω Δήμων και Τοπικών Κοινοτήτων, δημόσια, ιδιωτικά και ειδικά σχολεία με εκατοντάδες μαθητές, εκπαιδευτικούς και επιπλέον γονείς συνοδούς που είναι εδώ σήμερα. Οι μαθητές ως ενεργοί πολίτες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ερευνητικών δράσεών τους που υλοποίησαν με την υποστήριξη των εκπαιδευτικών τους κατά τη διάρκεια της χρονιάς.

Συγκεκριμένα στο Μαθητικό Συνέδριο του 2015 προβλέπονταν τα εξής: «Οι μικροί σύνεδροι θα προβληματιστούν, θα αναστοχαστούν, θα αναδείξουν τα μνημεία, τα έθιμα και τα πανηγύρια του τόπου τους με το δικό τους μοναδικό τρόπο. Θα τους απολαύσουμε καθώς θα δώσουν σύγχρονες προτάσεις συνδυάζοντας τις νέες τεχνολογίες με τη μυθολογία και την υγιεινή διατροφή με την βλάχικη χορτόπιτα, ανοίγοντας μπροστά μας φύλλο με παραδοσιακό τρόπο συνδυασμένο με πολύ χορό, τουριστικό κάλεσμα και εκφρασμένο παράπονο της Καρυάτιδας που αναζητά τη χαμένη της αδερφή. Όλα αυτά θα παρουσιαστούν στην αίθουσα του Χατζηγιάννειου Πνευματικού Κέντρου που μας παραχωρήθηκε ευγενώς από την Αντιδημαρχία Παιδείας. Στον πάνω όροφο τις εργασίες του Συνεδρίου θα πλαισιώσουν με βιωματικές δράσεις για τους μικρούς συνέδρους πολλοί φορείς. Συγκεκριμένα η Υπεύθυνη της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Λάρισας, κ. Ελένη Παπούλια, θα δείξει στα παιδιά πώς να μαθαίνουν να αναζητούν

πληροφορίες ερευνώντας στις Βιβλιογραφικές Αναφορές, η Υπεύθυνη του Λαογραφικού Ιστορικού Μουσείου Λάρισας κ. Καλοκαιρινού Φανή θα βοηθήσει τα παιδιά να κάνουν την ταυτότητα του μουσειακού εκθέματος, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου Φωτογραφικής Λέσχης Λάρισας κ. Βασίλης Ζαφειρίου και κ. Γκισάκη Ελένη θα μάθουν πώς να φωτογραφίζουν ένα μνημείο, οι υπεύθυνοι και υπάλληλοι του Τμήματος Συντήρησης Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας, κ. Τούλη Βασιλική και κ. Γκέρος Μάριος θα δείξουν τρόπους συντήρησης των μνημείων του πολιτισμού και πώς κατασκευάζεται ένα ψηφιδωτό και τέλος θα παρακολουθήσουν ένα παραδοσιακό τεχνίτη πέτρας τον κ. Γκιόλβα Κων/νο να τους ξεναγεί στα μυστικά της τέχνης του. Τους ευχαριστούμε όλους πάρα πολύ για το ότι ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα με πολύ ενθουσιασμό, εθελοντική προσφορά και πολλή αγάπη για τα παιδιά. Ευχαριστούμε την Περιφέρεια Θεσσαλίας για το υπέροχο έντυπο υλικό που μας πρόσφερε για τους φακέλους των συνέδρων, την Αντιδημαρχία Παιδείας και προσωπικά τον κ. Μπατζανούλη για τους φακέλους, τις εκτυπώσεις αλλά και την όλη επίβλεψη του Συνεδρίου, την Αντιδημαρχία Πολιτισμού, την Εφορεία Αρχαιοτήτων, το Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο για την υπέροχη συνεργασία»

Παρακάτω παραθέτουμε κάποια από τα προγράμματα των σχολείων που παρουσιάστηκαν σε Μαθητικό Συνέδριο:

Δ1΄ - 44ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Το Δ1΄ του 44ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας, είναι η δεύτερη χρονιά που πραγματοποιεί πρόγραμμα TEACHERS FOR EUROPE. Μέσα από αυτό το πρόγραμμα οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με την διαπολιτισμική διάσταση της έννοιας της Ευρώπης μαθαίνοντας στοιχεία της κουλτούρας των χωρών της και ευαισθητοποιήθηκαν αναφορικά με τις αρχές και τις αξίες που αποτελούν συστατικό στοιχείο της ύπαρξης και της ταυτότητας της. Φέτος συνεχίζουν το ταξίδι διευρύνοντας τις γνώσεις τους δημιουργώντας βιβλιάρκια έντυπα και ηλεκτρονικά, κόμικ, αφίσες, κολάζ και άλλα τα οποία αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του σχολείου τους.

Πρωτιά για το 31ο Δημοτικό Σχολείο σε Πανελλήνιο Διαγωνισμό

Σημαντική διάκριση απέσπασε το 31ο Δημοτικό Σχολείο κατακτώντας το 1ο Βραβείο στον 4ο Πανελλήνιο Διαγωνισμό - Εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Κύπρος –

Ελλάδα – Ομογένεια: Εκπαιδευτικές γέφυρες» στην κατηγορία «ΣΠΟΤ». Ο διαγωνισμός που υλοποιείται για τέταρτη συνεχόμενη σχολική χρονιά, απευθύνεται σε μαθητές όλων των σχολείων, της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ομογένειας, δημοσίων και ιδιωτικών και τελεί υπό την Αιγίδα του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκου Αναστασιάδη, ενώ υλοποιείται με την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου. Βασική επιδίωξη του είναι να αποτελέσει εκπαιδευτική «γέφυρα» ανάμεσα στην Ελλάδα, την Κύπρο και την Ομογένεια και να ενδυναμώσει τη συνεργασία και την επικοινωνία ανάμεσα σε όλες τις μαθητικές κοινότητες του Ελληνισμού. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν 245 σχολεία όλων των βαθμίδων από την Ελλάδα, την Κύπρο και την Ομογένεια, περίπου 9.000 μαθητές και 1850 μαθητικές δημιουργίες!

Το σποτ «Μήνυμα Ελπίδας» με το οποίο διακρίθηκαν οι μαθητές/τριες της ΣΤ΄ τάξης του 31ου Δ.Σχ. Λάρισας, αποσπώντας το 1ο βραβείο στην κατηγορία «ΣΠΟΤ», είναι αποτέλεσμα συνεργασίας του 31ου Δ.Σχ. Λάρισας με το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Αντωνίου Λευκωσίας, μουσικά επενδυμένο με το ομότιτλο μελοποιημένο ποίημα των παιδιών των δύο σχολείων. Πολύτιμοι συμπαραστάτες των παιδιών στην προσπάθειά τους αυτή ήταν ο Δ/ντης του 31ου Δ.Σχ. Λάρισας κ. Παπατζέλος Αθανάσιος και η Δ/ντρια του Δ.Σχ. Αγ. Αντωνίου Λευκωσίας κ. Πυρίλλη Μαλάμω. Τα παιδιά έγραψαν, μελοποίησαν και σκηνοθέτησαν το έργο τους με την καθοδήγηση της δασκάλας της Στ΄τάξης του 31ου κ. Μαρίας Παπαδημητρίου και της δασκάλας της Στ΄Τάξης του Δ.Σχ. Αγ. Αντωνίου Λευκωσίας κ. Νίκης Παντελή-Πεττεμερίδου, και των εκπαιδευτικών Αγγελίδου Σταματίας, Αγγελούλη Ανδρομάχης, και Κόκκινου Ξανθής του 31ου Λάρισας και Δημητριάδου Μαρίας, Κυριακίδη Νάσου, Ηλία Βάσως και Κυθραιώτου Νάσως του Δ.Σχ. Λευκωσίας.

Η εκδήλωση βράβευσης έγινε στις 9 Μαΐου στη Λευκωσία (Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου). Στην εκδήλωση αυτή, που θα είναι μια κυπριακή γιορτή, τα σχολεία θα παραλάβουν τα βραβεία τους και θα παρουσιάσουν τη μαθητική τους δημιουργία. Το 31ο Δ. Σχ. Λάρισας δήλωσε τα εξής: «Ευχαριστούμε από καρδιάς όλους όσους βοήθησαν στην προετοιμασία και υλοποίηση της συμμετοχής. Συμμετοχή που κατέστη δυνατή με συνεργασία σε όλα τα επίπεδα. Συνεργασία δασκάλου-μαθητή, μαθητή-μαθητή, δασκάλων-γονιών και τοπικής κοινωνίας. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τον Γκάγκο Κων/νο, μέλος του Συλλόγου Γονέων και

Κηδεμόνων του σχολείου μας για την πολύτιμη βοήθειά του (Φωτογραφική λήψη, Βιντεοσκόπηση)».

Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΠΑΝΕ στο 32^ο ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από τους μαθητές του 32ου Δημοτικού Σχολείου με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας.

Οι ζημιές του Σχολείου από εξωτερικούς παράγοντες , αποτέλεσαν εφαλτήριο για την ενασχόληση των παιδιών με το συγκεκριμένο project . Οι μαθητές λοιπόν, έχοντας στο μυαλό τους τα λόγια του Οσκάρ Ουάιλντ, ότι ο Σχολείο θα έπρεπε να είναι το ωραιότερο μέρος σε κάθε πόλη και χωριό και μάλιστα τόσο ωραίο που η μοναδική τιμωρία για τα απείθαρχα παιδιά να είναι ο αποκλεισμός τους από αυτό την επόμενη μέρα, έβαλαν έναν πολύ μεγάλο στόχο για την αλλαγή του δικού τους χώρου εκπαίδευσης. Στο συνέδριο η ΣΤ τάξη θα εκπροσωπήσει το Σχολείο.

37ο Δημ. Σχ. Λάρισας | ΣΤ' & Ε' Τάξη | «Παραδοσιακά Επαγγέλματα Θεσσαλίας» Υπ. εκπ/κοί: Λέτσιος Ι., Ξυνός Π. Νταλή Χ.

Οι μαθητές της Ε' και ΣΤ' τάξης του 37ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας κατά τη διάρκεια της χρονιάς μέσα από εκπαιδευτικές δράσεις προσπάθησαν να γνωρίσουν τα παραδοσιακά επαγγέλματα της Θεσσαλίας. Η συμμετοχή τους για το Μαθητικό Συνέδριο πολιτισμού περιλαμβάνει θεατρικό δρώμενο πολιτισμού με τα επαγγέλματα της περιοχής μας.

Οι μαθητές των Ε και Στ τάξεων των **ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ ΔΡΑΚΟΥ** δημιούργησαν μια ψηφιακή εφαρμογή με την οποία αναδεικνύουν τα αξιοθέατα της πόλης μας , δίνουν τις σημαντικότερες πληροφορίες για αυτά και τα τοποθετούν στον αστικό χάρτη . Ακόμη συγκεντρώνουν πληροφορίες και για την βιομηχανική κληρονομιά της ευρύτερης περιοχής , τα συνδέουν με την παραγωγή τοπικών προϊόντων και μας τα παρουσιάζουν σε ένα νέο ψηφιακό χάρτη του Νομού Λάρισας.

5ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ

Τίτλος Προγράμματος: «Μύθοι και υδάτινοι ήχοι από το χθες στο σήμερα»
Υπ. εκπ/κοί: Παπαρσενίου Χ., Υφαντή Δ., Μπάκου Κ. Έλαβαν μέρος οι Ε' και Στ' τάξεις
Στόχος του προγράμματος ήταν να μελετήσουν οι μαθητές ό,τι έχει σχέση με το νερό αποκτώντας μια σφαιρική γνώση γύρω από αυτό και να συνειδητοποιήσουν την τεράστια αξία του, τόσο στο χθες όσο και στο σήμερα. Ασχοληθήκαμε με όλες

τις μορφές νερού. Μάθαμε τα μέρη όπου υπάρχει νερό, όπου φαίνεται και όπου δε φαίνεται, καθώς και τα μέρη με έντονο πρόβλημα λειψυδρίας και μόλυνσης αυτού. Γνωρίσαμε τους τρόπους εκμετάλλευσής του από τους ανθρώπους στο χθες και στο σήμερα, τη μεγάλη σημασία της εξοικονόμησης του και της σωστής χρήσης του, την μεγάλη αξία που έχει μέσα στην παράδοσή μας, στη θρησκεία μας αλλά και στις σύγχρονες επιστήμες. Οι μαθητές συμμετείχαν με μεγάλο ενθουσιασμό στην υλοποίηση δράσεων και συνειδητοποίησαν την τεράστια αξία αυτού του καθημερινού αγαθού.

Η Πολιτιστική ομάδα του **9ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας** αφού μελέτησε τον Κίσαβο και τις γύρω περιοχές μαγεύτηκε απ' τα Αμπελάκια. Οι μαθητές μέσα από τις σελίδες του βιβλίου «Το κόκκινο της Ανατολής» της κ. Γκέρτσου-Σαρρή ταξίδεψαν στο χρόνο, βίωσαν τη δόξα του πολιτισμού των Αμπελακίων, γνώρισαν τη λαϊκή τέχνη, διδάχθηκαν παίζοντας και έφτιαξαν το δικό τους επιτραπέζιο παιχνίδι.

Το **3ο Δημοτικό Σχολείο Λάρισας** θα παρουσιάσει το Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας. Είναι ένα μουσείο κόσμημα για την πόλη μας και για όλη την Ελλάδα. Οι μαθητές του 3ου έχουν επανειλημμένα επισκεφθεί το χώρο και θα μας μιλήσουν για τα εκθέματα και τα προγράμματα του μουσείου.

Ένας ψηφιακός χάρτης με τον τίτλο «Πολιτιστικές και τουριστικές διαδρομές στην πόλη μας» είναι η συμμετοχή των μαθητών της Ε τάξης του **4ου Δημοτικού Σχολείου Τυρνάβου** στο 5ο Μαθητικό Συνέδριο. Οι μικροί μαθητές με τις εκπαιδευτικούς Κουτάλου Χριστίνα, Μπλάκου Θεοδώρα, Καραγιάννη Πηνελόπη και Ναούμ Ντέμη, φωτογράφησαν, κατέγραψαν στοιχεία και πηγές και στη συνέχεια στο μάθημα των ΤΠΕ δημιούργησαν έναν ψηφιακό χάρτη, πρόταση για τους επισκέπτες της πόλης χρησιμοποιώντας το εργαλείο *mymaps* της google. Η αφορμή για την εργασία δόθηκε με τη συμμετοχή του σχολείου τους σε ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+ KA2 στο οποίο συμμετέχουν σχολεία από 7 διαφορετικές χώρες. Σε μία από τις δραστηριότητες του προγράμματος έχει προγραμματιστεί να δημιουργηθεί ένας τουριστικός οδηγός για την πόλη τους τον οποίο θα μπορούσαν να «επισκεφθούν» και να χρησιμοποιήσουν και οι μαθητές των άλλων σχολείων.

6ο Δημ. Σχ. Λάρισας «Ιστορία-Λαογραφία-Παράδοση»: πρόγραμμα της Ε΄ Τάξης, για να γνωρίσουμε τον τόπο μας, μέσα από την τέχνη, το χορό και τη λογοτεχνία. Θα παρουσιάσουμε τέσσερις αντιπροσωπευτικούς χορούς από

περιοχές της Ελλάδας: 2χορούς της Θράκης, 1 χορό της Μακεδονίας και 1χορό της Θεσσαλίας, τους οποίους δίδαξε ο κ. Μαϊμάρης, εκπ/κός Φυσικής Αγωγής. Συμμετέχουν μαθητές όλοι οι της Ε΄ Τάξης και μαθητές του Στ1΄ Τμήματος (συν. 40).

7. Θεωρείτε ότι τα εκπαιδευτικά προγράμματα πολιτιστικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα έχουν συμβάλει στην ανάδειξη της σημασία της ΑΠΚ στους/στις μαθητές/-τριες;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

ΠΟΛΥ

ΑΡΚΕΤΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΑ

ΚΑΘΟΛΟΥ

Παρακαλούμε τεκμηριώστε την απάντησή σας με ενδεικτικά παραδείγματα (ένα ή περισσότερα).

Στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς διοργανώνονται Μαθητικά Συνέδρια και Γιορτές Μαθητικής Δημιουργίας με σκοπό την διάχυση των αποτελεσμάτων στη ευρύτερη τοπική κοινωνία και την ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών σε κλίμα συλλογικότητας, και ενεργοποίησης των παιδιών προς μια άλλη προοπτική. Επίσης, οι συμμετοχή των σχολείων του νομού μας στις διάφορες διοργανώσεις και διαγωνισμούς ήταν μεγάλη και ιδιαίτερα επιτυχής, αν κρίνει κανείς από τα βραβεία που αποσπάσαμε. Όλα αυτά ήταν καρπός πολλής δουλειάς και καλής συνεργασίας με τους συναδέλφους, μαθητές και άλλους φορείς.

Η συμμετοχή στις ημερίδες για την τελική παρουσίαση του προγράμματος αποτελεί το επιστέγασμα της εκπαιδευτικής προσπάθειας των μαθητών και της παιδαγωγικής ομάδας των εκπαιδευτικών, γιατί παρωθεί σε περαιτέρω δραστηριοποίηση και πρωτοβουλίες την μάθηση. Στην παρουσίαση παίρνουν μέρος πολλά σχολεία παρουσιάζοντας σύντομα θεατρικά δρώμενα, παντομίμες, παραμύθια, τραγούδια, ποιήματα, ήθη και έθιμα, αφίσες, κατασκευές, παρουσιάσεις-προβολές εργασιών και δραστηριοτήτων.

Στο ξεκίνημα μιας τέτοιας γιορτής για το σχολ.έτος 2014-15, τονίστηκαν τα εξής από την Υπ. Σχολ. Δρ.: «Με αφορμή την ολοκλήρωση των προγραμμάτων Σχολ. Δραστηριοτήτων για το σχολ.έτος 2014-15 στα σχολεία Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας θέλω να ευχαριστήσω όλους τους Εκπ/κούς που εθελοντικά συντονίζουν και φέτος 352 προγρ. Σχ. Δρ. δίνοντας έτσι την ευκαιρία στα παιδιά , αλλά και στον εαυτό τους να μετέχουν στην βιωματική και ενεργητική μάθηση .Οι εκπαιδευτικοί εν μέσω της κρίσης , συνεχίζουν να αγωνίζονται γιατί πιστεύουν στην ανάγκη των προγραμμάτων και γνωρίζουν ότι μπορούν να επηρεάσουν τις στάσεις , τις σκέψεις, τα αισθήματα τις πράξεις και των συμπεριφορά των μαθητών τους. Στόχος μας μέσα από την υλοποίηση προγρ.ΠΕ, ΑΥ, που είναι να διαμορφώσουμε πολίτες που θα

πάρουν τη ζωή στα χέρια τους και θα ασκήσουν ακόμα και κοινωνική παρέμβαση διεκδικώντας τα δικαιώματά τους στην υγεία, του του πολιτισμού και την αειφορία.

Πολυαγαπημένοι μας μαθητές και μαθήτριες,

Σήμερα θα μας βοηθήσετε να δούμε το σχολείο διαφορετικό, πιο χαρούμενο, πιο δημιουργικό, πιο όμορφο, γιατί θα το δούμε «Μέσα από τα δικά σας μάτια», όπως είναι και ο τίτλος της σημερινής εκδήλωσης. Αν μπορούσαμε να δούμε όλο τον κόσμο με απ' τα μάτια σας όλα θα ήταν πιο αισιόδοξα, πιο φωτεινά, πιο λαμπερά. Σας καλέσαμε όλους εδώ σήμερα να μας παρουσιάσετε με λίγα λόγια και με πιο πολλά τραγούδια και θεατρικά δρώμενα τις εντυπώσεις σας από τα προγράμματα Π.Ε., ΑΥ και ΠΘ που υλοποιήσατε κατά τη διάρκεια της φετινής χρονιάς παρέα με τους συμμαθητές και τους δασκάλους σας.

Έχει ιδιαίτερη αξία και σημασία η ύπαρξη όλων σας σήμερα εδώ, γιατί θα διαπιστώσετε ότι δεν κάνετε μόνο εσείς ωραίες δράσεις, αλλά και άλλα παιδιά σε άλλα σχολεία θα ανταλλάξετε ιδέες και εμπειρίες, θα εμπνευστείτε και θα γνωρίσετε καινούργιους φίλους από άλλα σχολεία της Λάρισας, αλλά και των γύρω περιοχών και θα βγούμε όλοι μας πιο κερδισμένοι από όλη αυτή την εμπειρία.

Σας ευχαριστούμε όλους μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί αλλά και τους φορείς της πόλης μας που στηρίζουν με τη συμμετοχή τους την προσπάθεια αυτή»

«Προσεγγίζοντας την Τοπική μας Ιστορία μέσα από τη Βιομηχανική Κληρονομιά: ένα καινοτόμο πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων» κ. Κων/να Χατζημήχου-Καλούση, Υπευθ. Σχολ. Δραστ. Π.Ε. Λάρισας Δ/νσεις Α/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας και Μαγνησίας, δια των Υπεύθυνων Σχολικών Δραστηριοτήτων σε συνεργασία με τη Δ/ση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Λάρισας, το Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (Π.Ε.Κ.Ε.Σ.) της ΠΔΕ Θεσσαλίας δια της Συντονίστριας Αειφορίας Θεσσαλίας, την Ιερά Μητρόπολη Ελασσόνας, την Περιφέρεια Θεσσαλίας, την Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, τον Δήμο Ελασσόνας - Αντιδημαρχία Πολιτισμού, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κισσάβου-Ελασσόνας και τον Σύλλογο Εκπαιδευτικών Α/θμιας Εκπ/σης Ελασσόνας.

8. Έχουν υλοποιηθεί προγράμματα για την ανάδειξη της σημασίας των πολιτισμικών τοπίων και χώρων (π.χ. τοπία με ξερολιθικές κατασκευές, χώροι συνδεδεμένοι με παραδοσιακές τέχνες και επαγγέλματα) καθώς και των τόπων μνήμης που είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με την ΑΠΚ;

ΟΧΙ

ΝΑΙ

Παρακαλούμε αναφερθείτε σε συγκεκριμένα παραδείγματα (ένα ή περισσότερα).

1. Σεπτ.- Νοεμβρ. 2017, 50 εκπαιδευτικοί, 40ωρο σεμινάριο Τοπικού πολιτισμού. Η Δ/ση Α/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας, διά της Υπεύθυνης Σχολικών Δραστηριοτήτων, σε συνεργασία με φορείς πολιτισμού της πόλης αλλά και το Υπουργείο Πολιτισμού, θα συνδιοργανώσουν ένα θεματικό σεμινάριο που θα περιέχει βιωματικά εργαστήρια με τίτλο: **«Θεσσαλία-Τοπικός πολιτισμός»** . Θα είναι διάρκειας 40 ωρών και θα αναδείξει στοιχεία του Τοπικού Θεσσαλικού Πολιτισμού. Το σεμινάριο πραγματοποιείται στο πλαίσιο λειτουργίας του δικτύου *«Περιβάλλον, Παράδοση, Εκπαίδευση. Ερευνώντας το παρελθόν του τόπου μου, ενεργοποιούμαι για το μέλλον του»*, που ίδρυσε και συντονίζει η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Λάρισας και συμμετέχει και η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Λάρισας, με σκοπό την στήριξη των εκπαιδευτικών που υλοποιούν προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων με Πολιτιστικά θέματα στα σχολεία τους και που είναι μέλη του δικτύου ή ενδιαφέρονται να συμμετέχουν σε αυτό. Πιστεύοντας ότι η γνώση του παρελθόντος μπορεί να γίνει κινητήρια δύναμη που θα διαμορφώσει την πολιτισμική ταυτότητα του μελλοντικού πολίτη και θα τον καταστήσει ενεργό μέλος της τοπικής κοινωνίας, το σεμινάριο σκοπό έχει να κινητοποιηθούν αρχικά οι εκπαιδευτικοί και στη συνέχεια οι μαθητές τους ώστε να γνωρίσουν, να εκτιμήσουν και να προβάλλουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τόπου τους. Απευθύνεται σε 50 εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η συμμετοχή θα είναι χωρίς οικονομικό κόστος και είναι δεσμευτική για το σύνολο των ωρών του σεμιναρίου. Προτείνεται να δηλώσουν δυο εκπαιδευτικοί από κάθε σχολείο (τακτικός και αναπληρωματικός) οι οποίοι/ες θα λειτουργήσουν πολλαπλασιαστικά για τους/τις υπόλοιπους/ες. Κάποιες από τις ενότητες θα είναι ανοιχτές να τις παρακολουθήσουν και περισσότεροι και θα ενημερωθείτε σχετικά. Ενδεικτικά το πρόγραμμα έχει ως εξής:

- 1^η Ενότητα: **Πέμπτη 28/9/2017**, από τις 18.00 -20.30 μ.μ. **«Η τέχνη πάει...σχολείο μέσα από ένα πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων»** σε συνεργασία με τη Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας – Μουσείο Γ.Ι.Κατσιόγρα, Θα γίνει Παρουσίαση Μουσειοσκευής “Art Express”, Παρουσίαση Μουσειοπαιδαγωγικού Προγράμματος “Πολιτεία” του Αστεριάδη στο πλαίσιο της περιοδικής έκθεσης “Πολιτεία” *Μία βιωματική – διαλεκτική προσέγγιση μισόν αιώνα μετά και Προσομοίωση του Μουσειοπαιδαγωγικού προγράμματος.* Την ευθύνη συντονισμού του σεμιναρίου θα έχουν οι υπεύθυνες των εκπ/κων προγραμμάτων της Δ.Π.Λ.- Μ.Γ.Ι.Κ..

- 2^η Ενότητα: **Πέμπτη 5/10/2017**, από τις 18.00 -20.30 μ.μ, **“Μαθαίνω την Ιστορία του τόπου μου - Η απελευθέρωση της Λάρισας (1941-1944)” και “Αλληλεγγύη - Η Μάχη της Σοδειάς”**, παρουσίαση εκπαιδευτικού προγράμματος σε συνεργασία με το Μουσείο Εθνικής Αντίστασης και υπεύθυνες την κ. Άννη Ψάρρα Αντιπρόεδρο Δ.Π.Λ.Μ.Γ.Ι.Κ. και την κ.Βικτωρία Καπετάνου, Ιστορικό.

- 3^η Ενότητα: **Δευτέρα 9 /10/2017**, από τις 14.00 - 16.30, **«Τυποβαφική με αντίγραφα μουσειακών σφραγίδων»** σε συνεργασία με την Αντιδημαρχία Πολιτισμού του Δήμου Λαρισαίων-Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας και υπεύθυνη την κ. Φανή Καλοκαιρινού Αρχαιολόγο, Υπευθ. Λ.Ι.Μ.Λ.

-4^η Ενότητα: **Τρίτη 10/10/2017**, από τις 18.00 -20.30, σε συνεργασία με το Μουσείο Κτηνιατρικής Υπηρεσίας στο Κέντρο Εκπ/σης και Νοσηλείας Κτηνιατρικού (ΚΕΝΟΚ), που βρίσκεται στο Στρατόπεδο «ΣΤΓΟΥ ΝΙΚ. ΠΛΑΣΤΗΡΑ».

- 5^η Ενότητα: **Παρασκευή και Σάββατο 13,14/10/2017**, από τις 14.00 - 20.00 και 10.00 -14.00 **«Μουσειακή Εκπαίδευση»** επιμορφωτικό σεμινάριο σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας με υπεύθυνες/οι του Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας της Διεύθυνσης Μουσείων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού

- 6^η Ενότητα: **Δευτέρα 30/10/2017**, από τις 18.00 -20.30 προβολή και σχολιασμός της **κινηματογραφικής ταινίας «ΞΟΔΟΣ 1826»** , ύστερα από την με Αρ. Πρωτ. : Φ13.1/ 48374 /Δ2/ 21-3-2017 θετική γνωμοδότηση για παιδαγωγική καταλληλότητα του ΥΠ.Π.Ε.Θ. σε συνεργασία με τον σκηνοθέτη κ. Τσικάρα.

- 7^η Ενότητα: **Πέμπτη 9/11/2017**, από τις 18.00 -20.30, **«Προσεγγίζοντας το παραμύθι στο χθες και στο σήμερα»** σεμινάριο αφήγησης και φιλιανγνωσίας, με υπεύθυνες την κ. Π. Μωραϊτή, Σχολική Σύμβουλος 32^η Π. Ε. Προσχολικής Αγωγής Ν. Μαγνησίας , την κ. Αναστασοπούλου Ε. Περ/κή Δ/ντρια Π. & Δ. Εκπ/σης Θεσσαλίας και την κ. Παπαδήμου-Θεοδωρίδου Π., Έφορο του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου (IBBY)

-8^η Ενότητα: **Πέμπτη 16/11/2017**, από τις 17.00 -20.30, **«Αθέατη πόλη- Περιήγηση με το τρενάκι σε διαδρομές αθέατης τοπικής ιστορίας της πόλης μας»**, και **«Φωτογραφίζοντας ένα μνημείο»**, σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας - Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας, το Αστικό Κ.Τ.Ε.Λ. Λάρισας και το Κ.Π.Ε. Κισσάβου-Ελασσόνας

2. Σεπτ.- Οκτ. 2019, 19 ώρες, 35 εκπ/κοι «Τέχνες, τεχνικές και Βιομηχανική Κληρονομιά του τόπου μου». Δ/νσεις Α/θμιας Λαρίσης και Μαγνησίας, Π.Ε.Κ.Ε.Σ.Θεσσαλίας, την Περιφέρεια Θεσσαλίας, την Αντιδημαρχία Πολιτισμού και Επιστημών του Δήμου Λαρισαίων, το Δήμο Τεμπών-Βιβλιοθήκη Ραψάνης και το δημοσιογραφικό Οργανισμό «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ»

Α. Περιήγηση στο Ιστορικό κέντρο της Λάρισας με θέμα: «Με οδηγό το αρχείο της εφημερίδας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» γνωρίζω την προμηχανική και πρωτοβιομηχανική Λάρισα»,

Β. Θεματικό sleeper - διανυκτέρευση στο Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας.

9. Στο σκεπτικό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων καλλιεργείται η έννοια του σεβασμού και η κριτική σκέψη των μαθητών απέναντι στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά της κοινότητας³ στην οποία ανήκουν;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

ΠΟΛΥ

ΑΡΚΕΤΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΑ

ΚΑΘΟΛΟΥ

Σε περίπτωση θετικής απάντησης, παρακαλούμε αναφερθείτε σε συγκεκριμένα παραδείγματα (ένα ή περισσότερα).

Σαν γραφείο Σχολικών Δραστηριοτήτων στηρίζουμε επιμορφώσεις και δράσεις καθώς οι εμπλεκόμενοι, γνωρίζουν τις δράσεις των μουσείων και των φορέων πολιτισμού και συμμετέχουν ενεργά σε αυτές. Ο ενθουσιασμός όλων των συμμετεχόντων, το πάθος τους και η εξαιρετική δουλειά τους επιβεβαιώνουν τη δίψα των εκπαιδευτικών καινοτόμες για πρωτοβουλίες. Η εμπειρία από αυτές τις συναντήσεις κατέδειξε ότι νηπιαγωγοί, δάσκαλοι και καθηγητές, ενδιαφέρονται για τις νέες διδακτικές προσεγγίσεις και παράλληλα ζητούν ουσιαστικές επιμορφώσεις που θα τους βοηθήσουν στην καθημερινή τους διδακτική πρακτική.

Κάθε δημιουργική πρωτοβουλία με στοιχεία που πηγάζουν ή αναδεικνύουν τον πολιτισμό όπως οι παραδόσεις, οι Τέχνες, οι τεχνικές, αποτελούν πολιτιστικές δράσεις που παρέχουν το έναυσμα στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές να οργανώσουν μια μακρόχρονη παρέμβαση με μια σειρά από αλληλένδετες δραστηριότητες. Οι παιδαγωγικές αρχές και προσεγγίσεις στηρίζονται στην ενεργητική μάθηση, τη βιωματική προσέγγιση, την πολλαπλή νοημοσύνη όπου ο εκπαιδευτικός εμπυγχώνει και στηρίζει τους μαθητές στις δράσεις τους, τηρώντας την «αρχή μαθαίνω μέσα από την πράξη».

Παράλληλα δημιουργήθηκαν κατάλληλες συνθήκες για το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία και τη σύνδεσή του με την κοινωνική πραγματικότητα. Μέσω της συνεργασίας που μπορεί να έχουν μαθητές και εκπαιδευτικοί με ποικίλους φορείς και πρόσωπα: Μουσεία, οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Πανεπιστημιακά Τμήματα, Τεχνολογικά Ιδρύματα, Πολιτιστικούς συλλόγους και άλλες συλλογικότητες, καλλιτέχνες, αρχαιολόγους, συγγραφείς, υφαντές θα συντελέσουν στη διάδοση και στη διάσωση της παράδοσης όχι μόνο με την έννοια της ιστορικής καταγραφής, αλλά με την έννοια της αξιοποίησης ως μία δυναμική πρόταση για το μέλλον.

---

³ Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά, συνδέεται στενά με την έννοια της κοινότητας, της ομάδας ή και των μεμονωμένων ατόμων, που ασκούν, επιτελούν, αναδημιουργούν και μεταβιβάζουν από γενιά σε γενιά την άυλη πολιτιστική κληρονομιά. Σημαντική παράμετρος για την κατανόηση της έννοιας της κοινότητας σε σχέση με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά είναι ότι η τελευταία «παρέχει μία αίσθηση ταυτότητας και συνέχειας» (άρθρο 2, παρ. 1 της Σύμβασης), δημιουργώντας ένα συλλογικό αίσθημα «ανήκειν».

Δεν είναι βέβαιο ότι η ανάπτυξη τέτοιων δράσεων θα επαληθεύσει οπωσδήποτε την εύλογη προσδοκία όλων να αγαπήσουν οι μαθητές την πολιτισμική κληρονομιά του τόπου μας, να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα προστασίας της, αλλά και αρμονικής συνύπαρξης με τους γειτονικούς λαούς. Εντούτοις, υπάρχουν βάσιμες ελπίδες ότι εμπλεκόμενα σε τέτοιες δράσεις θα δουν τον κόσμο που τους περιβάλλει με διαφορετική ματιά και θα διαμορφώσουν ποιοτικά κριτήρια στις επιλογές τους, υιοθετώντας μια ανάλογη κλίμακα αξιών συνεργασίας και έναν ανάλογο τρόπο συμπεριφοράς στα πλαίσια της παγκόσμιας γειτονιάς.

Ο απολογισμός των προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν κατά τη φετινή σχολική χρονιά δείχνει ότι αρκετά σχολεία πήραν πρωτοβουλίες και έδωσαν την ευκαιρία στους μαθητές τους να επαναπροσδιορίσουν τη σχέση τους με τα προϊόντα της ανθρώπινης δραστηριότητας και του πολιτισμού της κοινωνίας στην οποία ζούμε, ξεκινώντας από το μικρόκοσμο της γειτονιάς τους και φτάνοντας στα όρια της ευρωπαϊκής κοινωνικής, ιστορικής, θεσμικής και πολιτισμικής πραγματικότητας. Ευχής έργον είναι το παράδειγμά τους να το ακολουθήσουν και πολλά άλλα. Από το Γραφείο των Σχολικών Δραστηριοτήτων την Δ/σης Α/βαθμιας Εκπαίδευσης Λάρισας θα γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια για να ενθαρρύνονται και να υλοποιούνται τέτοιου είδους αξιόλογες καινοτόμες δράσεις.

Στα πλαίσια των παραπάνω, ενδεικτικά αναφέρουμε:

1. Απριλ.-Μαιος 2019 Διοργάνωση διαγωνισμού συγγραφής άρθρου, με θέμα: **«Η πόλη μου η Λάρισα: χθες, σήμερα, αύριο»** Με τη συμμετοχή 158 παιδιών Δημοτικών Σχολείων Λάρισας Σε συνεργασία με την Αντιδημαρχία Πολιτισμού & Επιστημών του Δήμου Λαρισαίων δια του Λαογραφικού Ιστορικού Μουσείου Λάρισας και τον Δημοσιογραφικό Οργανισμό «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ»

2. Νοε 2018 - Απρ 2019 Διοργάνωση σχολικού διαγωνισμού με θέμα: **«Τα Αρχεία διηγούνται ιστορίες και ζωγραφίζουν»** Με τη συμμετοχή 98 παιδιών Δημοτικών Σχολείων Λάρισας. Με τη συνεργασία των Γενικών Αρχείων του Κράτους Αρχεία Ν. Λάρισας

10. Έχουν υλοποιηθεί εκπαιδευτικές δράσεις διαπολιτισμικού χαρακτήρα με στόχο την αναγνώριση της ποικιλομορφίας των εκφράσεων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΛΕΣ

ΠΟΛΛΕΣ

ΑΡΚΕΤΕΣ

- ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ
- ΚΑΜΙΑ

Σε περίπτωση θετικής απάντησης, παρακαλούμε αναφερθείτε σε συγκεκριμένα παραδείγματα (ένα ή περισσότερα), σημειώνοντας αν η υλοποίηση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος ή προγράμματος πολιτιστικού/περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

Η Δ/ση Α/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας, διά της Υπεύθυνης Σχολικών Δραστηριοτήτων, σε συνεργασία με την Αντιδημαρχία Παιδείας Νεολαίας Δήμου Λαρισαίων, διοργάνωσε **διαγωνισμό ζωγραφικής που απευθύνεται σε μαθητές Δημοτικού με θέμα «Ανθρώπινα Δικαιώματα»**. Το έγγραφο της προσκλήσης προέβλεπε τα εξής: «Ο διαγωνισμός εντάσσεται στο πλαίσιο όσων προβλέπονται στην .....εγκύκλιο των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα: «...με δεδομένα: α) τη διόγκωση του προσφυγικού προβλήματος και β) την ανάγκη ευαισθητοποίησης των μαθητών... κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά συνιστάται να δοθεί προτεραιότητα σε θέματα μετανάστευσης, προσφυγιάς και ασύλου, ...Ενδεικτικοί θεματικοί άξονες μεταξύ άλλων είναι οι εξής: Ανθρώπινα δικαιώματα και αξίες / Δικαιώματα του παιδιού.... Το κάθε σχολείο μπορεί να συμμετέχει στον διαγωνισμό οργανώνοντας τα παιδιά σε ομάδες μέχρι τριών ατόμων (ώστε να ενθαρρύνεται η συνεργασία και η ανταλλαγή ιδεών μεταξύ τους) και να τους προτείνει να ζωγραφίσουν μια αφίσα που να αναφέρεται στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η διάσταση της αφίσας πρέπει να είναι σε μέγεθος Α3 και μπορούν να χρησιμοποιηθούν όποια υλικά επιθυμούν οι μαθητές (μαρκαδόροι, κηρομπογιές, κ.α.), όπως επίσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί και η τεχνική του κολάζ. Επίσης στην αφίσα θα μπορούσε να αναγράφεται και ένα σύνθημα (μέχρι 2 προτάσεις), το οποίο να αφορά στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα ονόματα, η τάξη και το σχολείο των μαθητών θα πρέπει να είναι γραμμένα κάτω δεξιά στην ζωγραφιά με ευκρινή τρόπο. Στις 10 Δεκεμβρίου 2015 (Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) θα πραγματοποιηθεί στο Χατζηγιάννειο Πνευματικό Κέντρο η τελετή βράβευσης των έργων των μαθητών ενώ παράλληλα θα λειτουργήσει έκθεση των έργων των μαθητών που συμμετείχαν στο διαγωνισμό . Τα βραβεία περιλαμβάνουν βιβλία τα οποία θα κληρωθούν στα παιδιά που θα συμμετέχουν. Σημειώνουμε ακόμη ότι θα αξιοποιήσουμε κάποια από αυτά τα έργα για να δημιουργηθούν οι επίσημες ευχετήριες κάρτες της Διεύθυνσης Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας και του Γραφείου Σχολικών Δραστηριοτήτων που θα αποστέλλουμε ενόψει των εορτών.»

Το έγγραφο μετά το διαγωνισμό έγραφε σχετικά: « Η Δ/ση Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας και η Αντιδημαρχία Παιδείας και Νεολαίας εκφράζουν τις ευχαριστίες τους σε όλα τα σχολεία που έστειλαν τις συμμετοχές τους στο διαγωνισμό με θέμα τα «Ανθρώπινα Δικαιώματα» και συγχαίρουν τους μικρούς μαθητές των Νηπιαγωγείων και των Δημοτικών Σχολείων που κατάφεραν να αποτυπώσουν με το δικό τους

μοναδικό τρόπο τους *θεματικούς άξονες του διαγωνισμού που ήταν τα « Ανθρώπινα δικαιώματα και αξίες / Δικαιώματα του παιδιού»*. Συγχαίρουμε όλους τους συμμετέχοντες: τους Δ/ντες των σχολείων που συντόνισαν, τους δασκάλους και νηπιαγωγούς που ενέπνευσαν, τους εκπαιδευτικούς Εικαστικών που καθοδήγησαν και τους μικρούς καλλιτέχνες που δημιούργησαν μοναδικά έργα! Τα μέλη της Επιτροπής δυσκολεύτηκαν πολύ να επιλέξουν γιατί όλες οι εργασίες των παιδιών είχαν πολύ μεράκι και πολλή αγάπη. Τελικά, έχοντας υπόψη τα παρακάτω κριτήρια: Αυθόρμητη έκφραση του παιδιού. Ολοκληρωμένη σκέψη στην προσέγγιση του θέματος. Τεχνική ικανότητα. Αυθορητισμός και φαντασία. Μήνυμα που εκπέμπει η ζωγραφιά. Χρήση πολλών τεχνικών. Σας ενημερώνουμε ότι επιλέχτηκαν: μία από τις κάρτες που μας έστειλαν τα παιδιά του **1^{ου} Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Λάρισας (Δ.Α.Δ.)** να γίνει η επίσημη ευχετήρια κάρτα της Δ/σης Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας και η κάρτα που μας έστειλαν τα παιδιά του **Νηπιαγωγείου Ροδιάς** να γίνει η επίσημη ευχετήρια κάρτα του Γραφείου Σχολικών Δραστηριοτήτων. Σας υπενθυμίζουμε ότι ως επιβράβευση της συμμετοχής τους, οι μαθητές θα πάρουν Αναμνηστικούς Επαίνους Συμμετοχής και τα σχολεία λογοτεχνικά βιβλία για τη βιβλιοθήκη τους από την Αντιδημαρχία Παιδείας και Νεολαίας. Σας ενημερώνουμε ότι τα έργα των παιδιών θα παρουσιαστούν **στις 10 Δεκεμβρίου 2015 (Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) στις 6 το απόγευμα στο Χατζηγιάννειο Πνευματικό Κέντρο.** Εκείνη την ημέρα θα γίνουν τα εγκαίνια της έκθεσης των έργων, η απονομή επαίνων, θα μιλήσει ο Αντιδήμαρχος Παιδείας και Νεολαίας του Δήμου Λαρισαίων κ. Αλ. Μπατζανούλης και χαιρετισμό θα απευθύνει η Περιφερειακή Διευθύντρια ΠΕ & ΔΕ Θεσσαλίας κ. Αναστασοπούλου. Την εκδήλωση θα πλαισιώσουν παιδικές χορωδίες.»

Επίσης συνδιοργανώσαμε πολλά σεμινάρια. Ενδεικτικά:

Ιανουαρ.-Φεβρ. 2020, 26 ώρες, 57 άτομα **«Τεχνικές θεάτρου και βιωματικής μάθησης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και για θέματα προσφύγων - Εξερευνώντας θέματα ταυτότητας»** Δ/ση Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας, δια της Υπευθ. Σχολ. Δρ., με τη Δ/ση Δ/θμιας Εκπ/σης Λάρισας, το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση και το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα (Υ.Α.)

11. Με βάση την εμπειρία σας, κατά πόσον τα τοπικά στοιχεία άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς αναδεικνύονται στο αναλυτικό πρόγραμμα ή/και στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών δράσεων; Παρακαλούμε τεκμηριώστε την απάντησή σας με ενδεικτικά παραδείγματα (ένα ή περισσότερα).

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

ΠΟΛΥ

ΑΡΚΕΤΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΑ

ΚΑΘΟΛΟΥ

1. 26-30/9/2016: Συμμετοχή στα βιωματικά εργαστήρια, διάρκειας τεσσεράμισι ωρών (8:30-13:00), που διοργανώνει το Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας, στα πλαίσια της Εμποροπανηγύρης Λάρισας 2016, βιωματικά εργαστήρια, στο χώρο της Εμποροπανηγύρης, με θέμα **«Εμπνεόμαστε από το παραδοσιακό αγγειοπλασείο και δημιουργούμε...»**. Τα παιδιά με πηλό θα κατασκευάζουν κεραμοπλαστικά διακοσμητικά παλιών σπιτιών, **ακροκέραμα και επιτοίχιες ροζέτες**. Καθημερινά οι άνθρωποι του Μουσείου υποδέχονται σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο στο παζάρι, στη Σκεπαστή αγορά, διαδοχικά τρεις σχολικές ομάδες, περίπου 50-60 μαθητών κάθε φορά, σύμφωνα με το εξής πρόγραμμα : 8:30-9:45, 10:00-11:15, 11:30-12:45.

2. 24/11/2017 Επιμορφωτικό σεμινάριο του Δικτύου **«Βιομηχανική Κληρονομιά και Θεσσαλικά Τοπικά Προϊόντα»** Σχετική: έγγραφο Π.Ε. Λάρισας με Α.Π. 9685/ 29-9-2017, «Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος συμμετοχής σε νέο Περιφερειακό Θεματικό Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης & Πολιτιστικών Θεμάτων με θέμα «Βιομηχανική Κληρονομιά και Θεσσαλικά Τοπικά Προϊόντα» με φορείς – ιδρυτές τις Δ/νσεις Π.Ε. Μαγνησίας και Λάρισας».

Συγκεκριμένα στην πρόσκληση προβλέπονταν τα εξής:

«Οι Δ/νσεις Α/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας και Μαγνησίας δια των Υπευθύνων Σχολικών Δραστηριοτήτων, στο πλαίσιο ίδρυσης νέου Περιφερειακού Θεματικού Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης & Πολιτιστικών Θεμάτων με θέμα **«Βιομηχανική Κληρονομιά και Θεσσαλικά Τοπικά Προϊόντα»** με ιδρυτές τις Δ/νσεις Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας και Μαγνησίας προτίθενται να πραγματοποιήσουν επιμορφωτικό σεμινάριο **την Παρασκευή 24/11/2017 στο χώρο του Μουσείου Τσαλαπάτα στο Βόλο**. Το σεμινάριο πραγματοποιείται με σκοπό την στήριξη των εκπ/κών που είναι ή ενδιαφέρονται να γίνουν, μέλη του Δικτύου και πρόκειται να υλοποιήσουν προγράμματα Σχολ. Δραστ. με συναφές θέμα, στοχεύει στην ενημέρωση των εκπαιδευτικών για το πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής των προγραμμάτων, τις υποστηρικτικές δομές και το εκπαιδευτικό υλικό που διατίθεται για τη στήριξη του εκπαιδευτικού έργου. Παράλληλα θα παρουσιαστούν Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων που υλοποιήθηκαν στα σχολεία σε ένα πλαίσιο ανταλλαγής καλών πρακτικών. Το σεμινάριο θα υποστηρίξουν επιστημονικά το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ο Δήμος Βόλου- Μουσείο της Πόλης του

Βόλου, ο Δήμος Λαρισαίων-Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Λάρισας, τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπ/σης Νάουσας, Κισσάβου-Ελασσόνας και Μακρινίτσας, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ Βόλου, Λάρισας και Αγιάς), το Μουσείο Τσαλαπάτα του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Τράπεζας Πειραιώς (ΠΙΟΠ) και ο πολιτιστικός φορέας «Μαγνήτων Κιβωτός για τη διάσωση του πολιτιστικού αποθέματος» της Μητρόπολης Δημητριάδος και Αλμυρού.Επισημαίνεται ότι το σεμινάριο είναι χωρίς οικονομική επιβάρυνση και θα δοθούν Βεβαιώσεις παρακολούθησης στους συμμετέχοντες. Σας προσκαλούμε να παρακολουθήσετε τις ενδιαφέρουσες εισηγήσεις, αλλά και να παρουσιάσετε, αν επιθυμείτε, τα σχετικά Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων που υλοποιήσατε στα σχολεία σας σε ένα πλαίσιο ανταλλαγής καλών πρακτικών. Όλες οι αιτήσεις των εκπαιδευτικών τόσο ως συμμετέχοντες όσο και ως εισηγητές θα γίνουν δεκτές, ωστόσο για την καλύτερη οργάνωση του σεμιναρίου, παρακαλούμε όσοι/ες ενδιαφέρονται να συμπληρώσουν ηλεκτρονικά τη φόρμα συμμετοχής που βρίσκεται στον παρακάτω σύνδεσμο μέχρι και την Τρίτη 21 Νοεμβρίου 2017:
<https://goo.gl/forms/AgJORTtghQbO7HXv1>»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ σεμιναρίου 24ης Νοεμβρίου 2017

5.00 - 5.15 ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ

5.15 - 5.30 ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ – ΕΝΑΡΞΗ ΗΜΕΡΙΔΑΣ Εκπρόσωπος Ι. Μητρόπολης Δημητριάδος & Αλμυρού, Εκπρόσωπος Δήμου Βόλου, ΠΟΛΥΖΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ , Δ/ντης Α/θμιας Εκπ/σης Μαγνησίας, ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ, Δ/ντης Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας, Εκπρόσωπος Σχολ. Συμβούλων

5.30 - 5.45 ΑΝΤΩΝΗΣ Δ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΟΥ - Υπεύθυνοι Σχολικών Δραστηριοτήτων Π.Ε. Μαγνησίας και Λάρισας: **«Παρουσίαση του Δικτύου – Σκοπός, στόχοι, προσδοκίες»**

5.45 - 6.00 Δρ. ANNITA ΠΡΑΣΣΑ – Προϊσταμένη Γενικών Αρχείων του Κράτους Μαγνησίας **«Οι αρχειακές συλλογές των ΓΑΚ Μαγνησίας για τη Βιομηχανική Κληρονομιά»**

6.00 – 6.15 ΜΑΡΙΑ-ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ – Ζωγράφος, εικαστικός **«Εικαστικές εκθέσεις – εγκαταστάσεις εμπνευσμένες από τις ιστορίες και τις μνήμες παλαιών εργοστασίων και των ανθρώπων τους»**

6.15 – 6.30 ΛΙΑΝΑ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ – Υπεύθυνη ΚΠΕ Νάουσας **«Η αξία του δικτύου σχολείων της Βιομηχανικής Κληρονομιάς».**

6.30 – 6.45 ΓΡΑΜΜΑΤΗ ΜΑΚΕΛΗ – Υπεύθυνη ΚΠΕ Μακρινίτσας, **«Φάκελος Βιομηχανική Κληρονομιά»**

6.45 – 7.00 ΓΚΑΝΑΤΣΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ - Υπεύθυνος ΚΠΕ Ελασσόνας, **«Προβιομηχανικά μνημεία υδραυλικής ενέργειας στα προγράμματα του ΚΠΕ Κισσάβου-Ελασσόνας»**

7.15 – 7.30 ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΤΡΑΝΤΑ - Δρ. Αρχαιολογίας -Μουσειολόγος – Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων ΠΙΟΠ **«Προγράμματα και Δράσεις του Δικτύου Μουσείων του ΠΙΟΠ για την Βιομηχανική Κληρονομιά ».**

7.30 - 7.45 ΠΑΝΟΣ ΣΑΠΚΑΣ-Αντιδήμαρχος Πολιτισμού και Επιστημών Δήμου Λαρισαίων, ΦΑΝΗ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ-Αρχαιολόγος – Λαογράφος, Υπεύθυνη Λαογραφικού Ιστορικού Μουσείου Λάρισας **«Η μετατροπή ενός Βιομηχανικού μνημείου σε κέντρο πολιτισμού και εκπαίδευσης: Η περίπτωση του Μύλου του Παππά στη Λάρισα».**

7.45 – 8.00 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΟΥ - Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Π.Ε.Λάρισας **«Σχεδιάζοντας-Υλοποιώντας-Αποτιμώντας ένα Πρόγραμμα Σχολ. Δραστ. με θέμα την Υιοθέτηση ενός Μνημείου Βιομηχανικής Κληρονομιάς»**

8.00 – 8.15 ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΣΙΜΠΛΟΥΛΗΣ – Εκπαιδευτικός 6^{ου} Δημ. Σχολ. Νέας Ιωνίας **«Η βιομηχανική Κληρονομιά του Βόλου»**

8.15 – 8.30 ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ & ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ ΚΑΤΣΑΡΟΥ - Εκπαιδευτικοί 1^{ου} Δημ. Σχολ. Νέας Ιωνίας **«Βιομηχανική Κληρονομιά Βόλου και Νέας Ιωνίας από το χτες ως το σήμερα – Ένα παράδειγμα καλής πρακτικής»**

8.30-8.45 ΓΚΡΑΣΣΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ – Εκπαιδευτικός ΠΕ06 **«Καταγραφή των προβιομηχανικών υδροκίνητων εργαστηρίων στο Πήλιο: τα ζωκίνητα ή υδροκίνητα λιοτρίβια»**

8.45-9.00 Συμπεράσματα-Λήξη εργασιών

3. Τετάρτη 16/10/2019, 3 ώρες, 130 εκπ/κοι, Επιμορφωτικό Σεμινάριο με θέμα: **«Το τραίνο πάει... σχολείο... και προστατεύει το περιβάλλον, την υγεία και τον πολιτισμό».** Οι Δ/νσεις Α/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας και Μαγνησίας, δια των Υπεύθυνων Σχολικών Δραστηριοτήτων σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (Π.Ε.Κ.Ε.Σ.) της ΠΔΕ Θεσσαλίας δια της Συντονίστριας Αειφορίας Θεσσαλίας, με τον Οργανισμό Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ) στο χώρο του Σιδηροδρομικού σταθμού Λάρισας. Σκοπός του σεμιναρίου είναι να γνωρίσουν οι εκπαιδευτικοί την ανάπτυξη των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς και ιδιαίτερα του τρένου που ενώνει τις πόλεις της Λάρισας και του Βόλου πριν και μετά την ανάπτυξη της Βιομηχανίας ώστε να το εντάξουν σαν θεματική στον προγραμματισμό τους κατά τη νέα σχολική χρονιά. Εντάσσεται στο πλαίσιο στήριξης των εκπ/κων μελών (παλαιών, νέων ή μελλοντικών) του Περιφερειακού Θεματικού Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης & Πολιτιστικών Θεμάτων με θέμα **«Βιομηχανική Κληρονομιά και Θεσσαλικά Τοπικά Προϊόντα»** με φορείς-ιδρυτές τις Δ/νσεις Α/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας και Μαγνησίας και πρόκειται να υλοποιήσουν προγράμματα Σχολ. Δραστ. με συναφές θέμα. Υπενθυμίζουμε ότι ο φετινός τίτλος των δράσεων του Δικτύου είναι: **«Τοπική Ιστορία και Βιομηχανική**

κληρονομιά». Το σεμινάριο θα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: **Χαιρετισμοί:** Περιφερειάρχης Θεσσαλίας, Δήμαρχος Λαρισαίων, Περιφερειακός Δ/ντης Π.&Δ.Ε. Θεσσαλίας, Διευθύντρια Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας, Συντονίστρια Αειφορίας Θεσσαλίας, Προϊστάμενος Υπηρεσίας Κυκλοφορίας Κεντρικής και Νότιας Ελλάδας- Τοπικής Επιθεώρησης Λάρισας

A. Εισαγωγή «Το τραίνο πάει... σχολείο... και προστατεύει το περιβάλλον, την υγεία και τον πολιτισμό» Εισηγητές: Κων/να Χατζημίχου, Αντώνης Αντωνίου Υπεύθυνοι Σχολικών Δραστηριοτήτων Α/θμιας Εκπαίδευσης Λάρισας και Μαγνησίας

B. Ξενάγηση στον Σιδηροδρομικό Σταθμό – Μουσειακό Πάρκο Πολιτιστικού Κέντρου Σιδηροδρομικών Λάρισας Εισηγητής: Ιωάννης Μάνθος, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Σιδηροδρομικών Λάρισας

Γ. Ιστορική Αναδρομή της χρήσης του τρένου ως μέσου μαζικής μεταφοράς – Γνωριμία με το «Μουτζούρη», το ιστορικό τραινάκι του Πηλίου. Εισηγητής: Γιώργος Αποστολέρης, Κεντρικός Σταθμάρχης Βόλου

Δ. Ξενάγηση στο Μουσείο του Πολιτιστικού Κέντρου Σιδηροδρομικών Λάρισας.

Ε. Παρουσίαση του εγκεκριμένου από το Υπουργείο (Αρ. Πρωτ.: Φ2.1/ΕΧ/82656/Δ7/24-05-2019) **εκπαιδευτικού προγράμματος με τίτλο: «Ασφαλής Συμβίωση Μαθητών με το Σιδηροδρομικό Δίκτυο»** της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων (ΡΑΣ) του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ), το οποίο απευθύνεται σε μαθητές/τριες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις Δημοτικού) και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στους νομούς Λάρισας, Αττικής και σε λοιπούς νομούς όπου υφίσταται σιδηροδρομικό δίκτυο. Εισηγητής: Νίκος Κόνδυλας, Προϊστάμενος Τμήματος Συντήρησης Ηλεκτροκίνησης Κ. Ελλάδος

4. Σεμινάριο με θέμα την **Μουσειακή Εκπαίδευση** πραγματοποιείται την **Τετάρτη 11 Μαΐου από τις 5.30 έως τις 8.30** στην Αίθουσα Εκδηλώσεων του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας **με το Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης**. Το σεμινάριο συνδιοργανώνουν η **Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λάρισας** σε συνεργασία με τη **Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης** (δια των Υπευθύνων Σχολικών Δραστηριοτήτων), τους **Σχολικούς Συμβούλους** Δημοτικής Εκπαίδευσης & Πρ. Αγ. Π.Ε. Λάρισας, τους **Σχολικούς Συμβούλους Δ.Ε. Λάρισας** και την **Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας**. Την Επιστημονική ευθύνη του σεμιναρίου έχουν η **Δρ. Ευαγγελία Κανταρτζή**, Σχολική Σύμβουλος και Διευθύντρια του Μουσείου Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης και η κ. **Σταυρούλα Σδρόλια**, Προϊσταμένη της Εφορεία Αρχαιοτήτων Λάρισας. Στο σεμινάριο θα συμμετέχει ως εισηγητής και ο δημοσιογράφος –συγγραφέας **Κώστας Στοφόρος** συνεργάτης του Μουσείου Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα του σεμιναρίου έχει ως εξής:

A. «Εκπαιδευτικά προγράμματα και βιωματικά Εργαστήρια: Μια άλλη διάσταση της δράσης ενός Μουσείου: Το παράδειγμα του Μουσείου Σχολικής Ζωής και

Εκπαίδευσης», Δρ. Ευαγγελία Κανταρτζή, Σχολική Σύμβουλος και Διευθύντρια του Μουσείου Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης

Β. « Γνωρίζω την πόλη μου -μαθαίνω την ιστορία της/ Αξιοποιώντας το παραμύθι και τη μυθολογία», Κώστας Στοφόρος, δημοσιογράφος –συγγραφέας, συνεργάτης του Μουσείου Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης

Ξεναγήση στο Μουσείο, από τους κ. Σδρόλια, κ. Τουφεξή Γ., Κατακούτα Σ., Τσιάκα Α. Βιωματικές Δράσεις στο Μουσείο από την κ. Κανταρτζή και τον κ. Στοφόρο

Στην έναρξη του σεμιναρίου θα παρουσιαστούν αποσπάσματα από τις συμμετοχές σχολείων του Νομού Λάρισας στον 2^ο Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό που συνδιοργανώθηκε από το Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης και την Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Ο διαγωνισμός είχε ως θέμα «Η ιστορία του σχολείου μου». Τα σχολεία του Νομού Λάρισας έλαβαν διακρίσεις στην Τελετή Βράβευσης που έγινε στο Μουσείο Ακρόπολης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΕΛΕΤΗΣ ΒΡΑΒΕΥΣΗΣ 2ΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

Ελληνική Μέρμινα Παιδική Στέγη Βραβείο Εξαίρετης
Λάρισας Δημιουργίας

37ο Νηπιαγωγείο Λάρισας Βραβείο Εξαίρετης
Δημιουργίας

2ο Νηπιαγωγείο Κιλελέρ Λάρισας Έπαινος Συμμετοχής
Ιδιωτικό Σχολείο Καθάρου Λάρισας Έπαινος Συμμετοχής

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

4ο Δημοτικό Σχολείο Λάρισας Βραβείο Εξαίρετης Δημιουργίας

Σχολή Καραβάνα Λάρισας Βραβείο Σκηνοθεσίας

1ο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Βραβείο Εξαίρετης Δημιουργίας
Βερδικούσσας

Δημοτικό Σχολείο Κιλελερ Βραβείο Αρχαιακής Εργασίας

«Σας ευχαριστούμε για το μοναδικό ταξίδι στο παρελθόν. Ταξιδέψαμε μέσα από τις εξαιρετικές εργασίες των μαθητών μας στην «ιστορία των Σχολείων». Η μαγευτική αυτή αναδιήγηση χάρισε νοσταλγικές θύμισες σε μας τους μεγάλους και πολύτιμες γνώσεις και εμπειρίες στα παιδιά μας που βρίσκονται σε μια φάση οικοδόμησης του μέλλοντος πάνω στις στέρεες βάσεις του παρελθόντος όπου τίποτε από όσα ζούμε δεν ήταν δεδομένο και σίγουρο. Το θέμα του διαγωνισμού σας λοιπόν, μας δημιούργησε προβληματισμούς και την επιθυμία για γνώση, κατάφερε το ξύπνημα της ευαισθησίας του παιδιών, την ανάγκη έκφρασης, την κατανόηση του ιστορικού παρελθόντος, την καλλιτεχνική δημιουργία και την απόκτηση δεξιοτήτων. Συλλέγουν πρωτογενές υλικό, το ταξινομούν και το συζητούν με τους συμμαθητές τους με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού.

Πανελλήνιες διακρίσεις απέσπασαν σχολεία της Λάρισας και ένα του Δήμου Κιλελέρ, ξεχωρίζοντας μεταξύ δεκάδων άλλων που συμμετείχαν στον Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό, με θέμα «Η ιστορία του σχολείου μου», τον οποίο

προκήρυξε η Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση του ΥΠ.Π.Ε.Θ. και το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Διάσωσης Σχολικού Υλικού (ΕΚΕΔΙΣΥ). Συγκεκριμένα βραβεύθηκαν για τις εργασίες που δημιούργησαν (με τις οποίες συμμετείχαν και στο διαγωνισμό) μαθητές του 4ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας, μαθητές του 37ου Νηπιαγωγείου Λάρισας, μαθητές της Παιδικής Στέγης Λάρισας και μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Κιλελέρ, σε ειδική τελετή που πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Νέου Μουσείου Ακρόπολης, στην Αθήνα. Αναλυτικότερα:

Μαθητές του **4ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας** (η Στ'2 τάξη) συνοδευόμενοι από τους γονείς τους, τους δασκάλους τους, Τσιλιάκο Βασίλη, Γίτσα Εύη, Μπουλουμπάση Κατερίνα και τη διευθύντρια του σχολείου Αρσενίου Βασιλική, παρευρέθηκαν στην τελετή βράβευσης που έγινε στην Αθήνα. Πρόκειται για περσινή εργασία μαθητών οι οποίοι μαζί με τη δασκάλα τους Άννυ Βούλγαρη, και με προτροπή της τότε διευθύντριας του σχολείου Όλγας Μπαλαμπέκου, δημιούργησαν ένα βίντεο στο οποίο αποτύπωσαν αποσπάσματα από τη μακρόχρονη ιστορία του σχολείου τους η οποία ξεκίνησε το 1928.

Το 37ο ολοήμερο Νηπιαγωγείο Λάρισας, απέσπασε το βραβείο εξαιρετικής δημιουργίας, το οποίο παρέλαβε η κ. Στέλλα Αργυρούλη από την κ. Μαρί Κυριακού, που βράβευσε τα νηπιαγωγεία που διακρίθηκαν.

Την εκδήλωση παρουσίασε ο συγγραφέας-δημοσιογράφος κ. Κώστας Στοφόρος. Πλήθος σχολείων από όλη την Ελλάδα παρέλαβε βραβεία και διακρίσεις για την ανάδειξη της ιστορίας του σχολείου τους. Τα νηπιαγωγεία συμμετείχαν με εικαστικές δημιουργίες και τα δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια με ταινίες μικρού μήκους και παρουσιάσεις. Στην τελετή παρέστησαν ο υφυπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων κ. Θεοδόσης Πελεγρίνης, ο γ.γ. του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας Δημήτρης Κουτσούμπας, η τέως υπουργός Οικονομικών Νάντια Βαλαβάνη, η βουλευτής Λάρισας Άννα Βαγενά κ.ά.

Το Δημοτικό Σχολείο Κιλελέρ απέσπασε το Βραβείο Αρχαικής Έρευνας. Στην τελετή παρευρέθηκαν οι εκπαιδευτικοί του σχολείου Σπανοθύμιος Κων/νος και Βλάχου Παρασκευή, οι οποίοι παρέλαβαν το βραβείο από τη Λαρισαία ηθοποιό και βουλευτή κ. Άννα Βαγενά.

Μέσα από τη διαδικασία του διαγωνισμού όπου συμμετείχαν εκατοντάδες σχολεία, τα παιδιά γνώρισαν την ιστορία του σχολείου τους, αναδεικνύοντας παράλληλα την τοπική ιστορία. Μεταξύ των στόχων του διαγωνισμού ήταν η ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία της μάθησης και του project, η αξιοποίηση γραπτών και προφορικών πηγών, η κριτική στάση και η ανάπτυξη της δημιουργικότητας. Όλοι αυτοί οι στόχοι επιτεύχθηκαν με το παραπάνω, προσφέροντας έναν απίστευτο πλούτο που θα μπορέσει να αξιοποιηθεί και από όσους ασχολούνται με την ιστορία της εκπαίδευσης στη χώρα μας. Τα Νηπιαγωγεία συμμετείχαν με εικαστικές συνθέσεις, ενώ τα Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια με ταινίες μικρού μήκους και πολυμεσικές παρουσιάσεις.»

12. Είστε ενήμεροι για τις εκπαιδευτικές δράσεις που προτείνονται από τη Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς για την ΑΠΚ και τη διαφύλαξή της (π.χ. Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά και Εθνογραφικός Κινηματογράφος, Το αγροτικό τοπίο ως πολιτισμικό αγαθό, σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς).

ΟΧΙ

ΝΑΙ

Σε περίπτωση θετικής απάντησης, παρακαλούμε τεκμηριώστε την πηγή ενημέρωσή σας.

Αποστολή σχετικών έγγραφων ενημερώσεων στην Δ/ση Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας

Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία!

Σχολικό έτος 2015-16

ΛΑΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ-ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ	19ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	41	7
Ο ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΣΤΗΝ ΛΑΡΙΣΑ	27ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	61	5
ΑΚΟΥΛΟΥΘΩΝΤΑΣ ΤΑ ΧΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΜΟΥ	33ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	19	1
ΚΟΚΚΙΝΗ ΚΛΩΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΑ ΔΕΜΕΝΗ .ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ	44ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	35	2
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΙΖΕΙ:ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΟΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	44ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	35	2
ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑ ΜΥΘΙΩΝ - Η ΜΗΤΕΡΑ ΣΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	36	6
Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΜΟΥ...ΤΑΤΑΡ ΜΑΧΑΛΑΣ - ΤΑΞΙΔΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ	2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	16	2
ΚΟΚΚΙΝΗ ΚΛΩΣΤΗ ΔΕΜΕΝΗ...	3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	13	2
ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ "ΜΥΘΟΙ- ΘΡΥΛΟΙ-ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΜΒΑΚΟΥΣ	26	2
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ.ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΘΑ ΣΜΙΞΕΙ ΜΕ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ	3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ	32	3
"ΜΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΧΘΕΣ, ΕΝΑ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΣΗΜΕΡΑ"	Δ.Σ ΔΕΝΔΡΩΝ-ΠΛΑΤΑΝΟΥΛΙΩΝ	105	10
ΙΧΝΗΛΑΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΦΑΡΣΑΛΙΝΗ ΓΗ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΥΥΔΡΙΟΥ ΛΟΦΟΥ	32	3
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΩΝ ΒΛΑΧΩΝ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	41	2
ΗΘΗ ΕΘΙΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΙΛΕΛΕΡ	13	1
ΧΡΟΝΟΣ, ΕΠΟΧΕΣ, ΜΗΝΕΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΜΟΡΦΟΧΩΡΙΟΥ	10	1

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΞΩΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΜΟΡΦΟΧΩΡΙΟΥ	44	4
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΑΥΡΟΥ ΓΗΓΕΝΩΝ	10	2
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΟΤΡΑΓΟΥΔΑ ΜΙΑΣ ΑΛΛΗΣ ΕΠΟΧΗΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΥΚΟΥΡΙΟΥ	30	3
ΤΟ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΕΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	20	1
ΣΑΛΠΑΡΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΧΘΕΣ ΜΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥΣ ΧΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	19	3
ΠΑΛΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ-ΧΤΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΑΛΑΝΗΣ	19	4
"ΦΑΛΑΝΗ ΣΤΑΣΗ....ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ"	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΑΛΑΝΗΣ	43	4
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	187	13
ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΟΥ, ΤΗ ΛΑΡΙΣΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Μ.Ν.ΡΑΠΤΟΥ	57	5
"ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΣΗΜΕΡΑ"	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	42	5
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΑΛΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΙΑ.....	2ο ΟΛΉΜΕΡΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	48	4
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΘΙΜΑ- ΤΟΠΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣΙΕΣ.	10ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	11	1

Σχολικό Έτος 2016-17

«ΚΥΛΑΕΙ ΤΟ ΝΕΡΟ ΚΙ ΕΝΩΝΕΙ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»	ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΓΑΛΑΝΟΒΡΥΣΗΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	10	3
ΤΑ ΚΑΣΤΡΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ	42ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	23	3
ΛΑΪΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ	42ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	23	2
«ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΩ ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ»	37ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	20	3
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ - ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ	37ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	13	3
ΤΟ ΨΩΜΙ	31ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	12	2
ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	29ο Δ.Σ.ΛΑΡΙΣΑΣ	19	3
ΠΑΛΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ .... ΞΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΨΤΕ!!!	27ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	45	3
ΦΤΟΥ ΞΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	27ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	61	6
ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΟΥ	24ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	68	3
ΛΑΡΙΣΑ, 8000 ΧΡΟΝΙΑ Η ΠΟΛΗ ΜΑΣ	23ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	41	2
ΠΑΛΑΙΟΙ ΝΑΟΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	3ο Δ.Σ. ΦΑΡΣΑΛΩΝ	50	3

«Η ΕΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΔΙ ΣΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ»	1ο Δ.Σ. ΦΑΛΑΝΗΣ	19	3
ΜΥΘΟΙ, ΜΥΘΟΙ.....ΠΑΡΑΜΥΘΙ	1ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	167	25
ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ	Δ.Σ. ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ	25	3
ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΟΥ ΧΤΕΣ ,ΣΗΜΕΡΑ	Δ.Σ. ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ	40	2
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ... ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ ΠΟΥ ΧΑΝΕΤΑΙ	Δ.Σ. ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ	28	3
Ο ΒΛΑΧΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ	Δ.Σ. ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ	15	2
ΤΑ ΦΑΡΣΑΛΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ	1ο Δ.Σ. ΦΑΡΣΑΛΩΝ	54	3
ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ	1ο Δ.Σ.ΤΥΡΝΑΒΟΥ	48	3
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ, ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ	1ο Δ.Σ.ΤΥΡΝΑΒΟΥ	48	3
ΠΕΡΠΑΤΩΝΤΑΣ ΣΤΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΚΟΥΖΙΝΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	1ο Δ.Σ. ΤΥΡΝΑΒΟΥ	64	3
ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ ΠΑΝΕ ΣΧΟΛΕΙΟ	19ο Δ.Σ.ΛΑΡΙΣΑΣ	22	1
Η ΚΥΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΠΑΕΙ ΔΕΥΤΕΡΑ	19ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	20	3
ΟΤΑΝ ΤΟ ΧΘΕΣ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ	19ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	23	3
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ – ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΞΥΛΟΦΟΥΡΝΟΥ	Δ. Σ. ΧΑΛΚΗΣ	15	1
ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΓΙΑ Α, Β, Γ ΤΑΞΗ	Δ. Σ. ΧΑΛΚΗΣ	47	1
ΚΙΛΕΛΕΡ, ΥΨΩΜΑ ΤΖΑΜΙ-ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΑ ΒΑΘΗ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ	Δ.Σ. ΚΙΛΕΛΕΡ	15	2
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ: ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΟΥ ΛΑΤΟΜΟΥ	Δ.Σ.ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	11	2
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ: Ο ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΛΙΘΟΣ ΤΗΣ ΧΑΣΑΜΠΑΛΗΣ	Δ.Σ. ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	30	3
ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΡΑΣΙΝΟ ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΛΙΘΟ	ΝΗΠ.ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	12	1
ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	21ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	40	1
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΟΥ	6ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	20	2
ΤΟ ΑΛΟΓΟ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ	3ο Δ.Σ.ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	46	3

Η ΜΕΛΙΣΣΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ	3ο Δ.Σ.ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	26	1
ΛΑΡΙΣΑ : ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΟΝΟ	2ο Δ.Σ."Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ"	38	3
Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΣΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ	1ο Δ.Σ."Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ"	27	2
ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΣΗΜΕΡΑ	1ο Δ.Σ. Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	23	2
ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ	ΣΧΟΛΗ ΚΑΡΑΒΑΝΑ	37	2
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ ΕΞΗΝΤΑΧΡΟΝΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	Δ.Σ. Μ.Ν. ΡΑΠΤΟΥ	38	3
ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ	Δ.Σ. Μ.Ν. ΡΑΠΤΟΥ	62	3
ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ, ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ	Δ.Σ. Μ.Ν. ΡΑΠΤΟΥ	55	3
ΧΟΡΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΑ ΧΝΑΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΜΑΣ	Δ.Σ. Μ.Ν. ΡΑΠΤΟΥ	38	3

Σχολικό Έτος 2017-18

ΙΣΤΟΡΙΑ-ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΑΡΑΔΟΣΗ	6ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	37	3
ΜΙΚΡΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ.... ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΤΟΧΑΣΤΕΣ	6ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	37	2
ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ. ΜΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΟΤΡΑΓΟΥΔΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΘΙΜΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.	12ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	47	3
ΛΑΡΙΣΑΣ Γ Ο ΓΑΜΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ	12ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	64	3
ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ ΣΕ...ΔΡΑΣΗ	12ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	40	3
Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΚΡΙΤΩΝ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ – ΘΡΗΝΟΙ, ΘΡΥΛΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ	12 Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	40	3
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ	12ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	112	2
ΤΑ ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΤΑΧΤΑΡΙΣΜΑΤΑ ΣΤΗ ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	12ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	46	3
ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ.	13ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	19	4
ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ, ΤΟ ΟΜΟΡΦΟ ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΟΥ	23 Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	41	2
ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	23ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	20	2
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΠΡΩΤΟΥΓΕΝΝΑ	24ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	45	3
ΜΗΝΕΣ, ΝΟΤΕΣ, ΕΠΟΧΕΣ.... ΑΠ' ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΧΘΕΣ!	26ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	27	3
ΠΑΙΖΩ+ΜΑΘΑΙΝΩ+ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ=ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩ	26ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	21	3
ΜΗΝΕΣ, ΝΟΤΕΣ, ΕΠΟΧΕΣ... ΑΠ' ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ	26ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	25	3

ΧΘΕΣ!			
Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ ΦΡΑΝΚ	29ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	47	3
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ- «ΑΒΑΝΤΙ ΜΑΕΣΤΡΟ»	31ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	14	2
ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	21	3
ΠΑΙΖΩ...ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΩ ΚΑΙ ΜΑΘΑΙΝΩ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	17	2
ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΤΗ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	34	3
ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	17	2
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	37ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	42	3
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΟΥ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ	38ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	36	3
ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	38ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	38	3
ΜΟΥΣΙΚΗ: ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΜΟΥΣΙΚΑ ΕΙΔΗ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΗΧΩΝ.	ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	6	3
ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΧΟΡΟΙ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ	ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	6	3
«ΠΕΡΠΑΤΩΝΤΑΣ ΣΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΜΟΥ»	ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	14	3
ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ	1ο ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ (ΔΑΔ)	10	3
ΝΟΙΑΖΟΜΑΙ, ΔΡΩ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΩ	1ο ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ ΔΑΔ	6	3
ΟΣΑ Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΥΦΑΙΝΕΙ Ο ΧΟΡΟΣ ΜΕ ΚΥΚΛΟΥΣ ΔΕΝΕΙ	1ο ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ ΔΑΔ	17	3
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ – ΕΝΑΣ ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ	21	3
Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΥΦΑΝΤΙΚΗΣ – ΥΙΟΘΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΤΗΣ ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ	20	3
ΜΑΘΑΙΝΩ ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Μ.Ν. ΡΑΠΤΟΥ	64	3
ΜΑΘΑΙΝΩ ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Μ.Ν.ΡΑΠΤΟΥ	64	3
ΜΥΘΟΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΣΤΗ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Μ.Ν.ΡΑΠΤΟΥ	58	3
ΙΣΤΟΡΙΟΠΟΛΗ: ΈΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ/ΤΟΠΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ Μ.Ν ΡΑΠΤΟΥ	56	3
ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑΤΑ	ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Μ.Ν.ΡΑΠΤΟΥ	78	3
ΠΕΡΠΑΤΩΝΤΑΣ ΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ	Δ.Σ. ΑΙΓΑΝΗΣ	28	3
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ "ΜΠΟΥΦ - Α ΜΠΕ ΜΠΑ ΜΠΛΟΜ	1ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	18	3
"ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ: ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΦΩΝΟΥΛΕΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑ"	1ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	63	3
ΜΕ ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΟΝΕΙΡΕΥΟΜΑΙ, ΑΛΛΑΖΩ	2ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ		1
ΟΙ ΘΕΟΙ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	3ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	30	3
«ΛΥΚΕ ΛΥΚΕ ΕΙΣΑΙ ΕΔΩ;» ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΕ ΛΥΚΟΥΣ	3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	15	3
ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΙΣ ΕΠΟΧΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΦΡΟΥΤΑ	3ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ		3
ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΜΝΗΜΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΕΙΦΟΡΙΑ – ΝΕΡΟΜΥΛΟΙ ΑΝΑΒΡΑΣ	Δ.Σ. ΑΝΑΒΡΑΣ	40	3

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ	6/Θ Δ.Σ. ΒΑΜΒΑΚΟΥΣ	19	2
ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	Δ.Σ. ΕΥΔΡΙΟΥ-ΛΟΦΟΥ	28	3
ΥΙΟΘΕΤΩΝΤΑΣ ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΟΥ.(ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ)	Δ.Σ. ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	21	3
ΟΙ ΘΕΟΙ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΚΑΡΥΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	16	2
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΚΟΜΝΗΝΕΙΟΥ ΣΤΟΜΙΟΥ	Δ.Σ. ΣΤΟΜΙΟΥ	19	3
Ο ΤΑΞΙΔΙΩΤΗΣ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ	Δ.Σ. ΣΤΟΜΙΟΥ	16	3
ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ, ΜΙΚΡΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	Δ.Σ. ΣΤΟΜΙΟΥ	17	3
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΟΥΚΛΑΣ – ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ	1ο Δ.Σ.ΤΥΡΝΑΒΟΥ	19	1
ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	1ο 15/ΘΕΣΙΟ Δ.Σ.ΤΥΡΝΑΒΟΥ	33	3
ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΩ ΤΙΣ ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	1ο 15/ΘΕΣΙΟ Δ.Σ.ΤΥΡΝΑΒΟΥ	33	3
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ : ΓΕΦΥΡΑ ΓΕΝΕΩΝ ,ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΝΑ ΟΧΗΜΑ ΓΙΑ ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΜΑΘΗΣΗ	2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	89	3
ΒΑΔΙΖΟΝΤΑΣ ΣΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ"	Δ.Σ. ΦΑΛΑΝΗΣ	16	2
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ	Δ.Σ. ΦΑΛΑΝΗΣ	20	2
ΦΕΤΑ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ-ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ ,ΜΕΣΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ,ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ	ΕΙΔΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΑΛΑΝΟΒΡΥΣΗΣ	5	3
Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΕ 20 ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ	ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΑΛΑΝΟΒΡΥΣΗΣ	9	3
ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΟΥ	10ο ΝΗΠ. ΛΑΡΙΣΑΣ	18	1
ΣΤΟΝ ΑΜΠΕΛΩΝΑ ΤΡΙΓΥΡΙΖΩ-ΣΤΑΦΥΛΙΑ ΟΛΟΓΛΥΚΑ ΤΡΥΓΙΖΩ	1ο ΝΗΠ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	17	1
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΟΥ ΧΘΕΣ ΞΕΧΑΣΜΕΝΑ ΣΤΙΣ ΠΑΛΙΕΣ ΑΥΛΕΣ	4ο ΝΗΠ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	16	1
ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ	3ο ΝΗΠ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ		
ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	ΝΗΠ. ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	10	1
ΠΑΡΕΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΜΑΣ ΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	Νηπιαγωγείο Καρυάς	5	1
ΟΣΑ ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ.....ΑΛΛΑ ΤΟΣΑ ΜΟΥ ΨΥΘΙΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΜΥ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑ	4	1
<ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΘΛΟΥΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΜΕ ΣΕ ΑΛΛΗ ΕΠΟΧΗ"	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΥΚΟΥΡΙΟΥ	42	3
"ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΙ ΕΝΑ ΚΑΙΡΟ Σ' ΕΝΑ ΚΟΣΜΟ ΜΑΓΙΚΟ"	5ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	24	2
"ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΙ ΕΝΑ ΚΑΙΡΟ Σ' ΕΝΑ ΚΟΣΜΟ ΜΑΓΙΚΟ"	7ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	24	1
"ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ ΓΟΝΕΑΣ, ΕΧΩ ΜΙΑ ΙΔΕΑ..."	2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	27	2

Σχολικό Έτος 2018-19

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ	1ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	16	1
--------------------------------------	-----------------	----	---

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	9ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	60	4
ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΚΟΣΜΟ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ	13ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	73	3
ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ	13ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	73	1
Η ΚΥΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΠΑΕΙ ΔΕΥΤΕΡΑ	19ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	19	3
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΖΩ	20ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	56	8
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΧΟΡΟ ΣΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΖΩ	20ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	56	8
ΖΩΓΡΑΦΙΖΩ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΖΩ	20ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	56	8
ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	23ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	20	3
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	129	17
ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	108	17
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	108	17
Η ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	20	17
ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	17	17
ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΘΟΝΗ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	15	17
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ	32ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	12	17
ΕΚΔΟΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ	33ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ		3
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ	39ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	37	3
Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	39ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	32	3
ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	39ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	42	3
ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ	39ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	37	3

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ	39ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	15	3
ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΘΟΝΗ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ	42ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	24	2
ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΟΥ ΣΤΟΥ7Σ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ	44ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	20	1
ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	1ο ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΕΙΔΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΙΑΧΥΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	20	3
ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΜΑΙ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ	ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	6	12
ΜΟΥΣΙΚΗ - ΧΟΡΟΣ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	8	12
ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ	ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	25	12
ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	20	12
ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ	ΠΡΩΤΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ Δ.Σ Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	26	3
ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΩΣ ΣΗΜΕΡΑ	ΔΕΥΤΕΡΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ Δ.Σ Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	48	3
ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ	ΠΡΩΤΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ Δ.Σ Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	21	2
ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΚΟΣΜΟ	ΔΕΥΤΕΡΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ Δ.Σ Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	47	3
ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΤΕΡΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ	ΠΡΩΤΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ Δ.Σ Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	22	2
ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΤΕΡΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ	ΔΕΥΤΕΡΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ Δ.Σ Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	40	3
«ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΜΥΘΩΝ. ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ»	ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΛΑΡΙΣΑ - ΠΡΩΤΟ ΙΔ Δ.Σ Μ ΡΑΠΤΟΥ	46	16

ΠΑΜΕ ΘΕΑΤΡΟ; Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ	ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΛΑΡΙΣΑ - ΠΡΩΤΟ ΙΔ Δ.Σ Μ ΡΑΠΤΟΥ	250	16
«ΣΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ 13ΗΣ ΘΕΑΣ: ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ»	ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΛΑΡΙΣΑ - ΠΡΩΤΟ ΙΔ Δ.Σ Μ ΡΑΠΤΟΥ	248	16
ΣΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ 13ΗΣ ΘΕΑΣ: ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ»	ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΛΑΡΙΣΑ - ΠΡΩΤΟ ΙΔ Δ.Σ Μ ΡΑΠΤΟΥ	248	16
ΜΙΚΡΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ	ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΛΑΡΙΣΑ - ΠΡΩΤΟ ΙΔ Δ.Σ Μ ΡΑΠΤΟΥ	248	16
ΕΛΑ ΠΑΠΠΟΥ ΝΑ ΠΕΙΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΜΕ ΘΕΑ ΤΟ ΑΙΓΑΙΟ	Δ.Σ ΑΙΓΑΝΗΣ	26	3
ΓΡΑΦΗ: Η ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ	1ο Δ.Σ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	129	11
ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ"ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΦΩΝΟΥΛΕΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑ"	1ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	129	11
ΔΙΗΓΗΣΗ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ	1ο Δ.Σ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	129	11
ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΚΑΣΤΡΑ	1ο Δ.Σ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	129	11
"ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ"	1ο Δ.Σ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	129	11
"ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ"	1ο Δ.Σ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	129	11
ΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΤΑ ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ...ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΚΙ ΕΠΟΧΗ ΑΛΛΑ ΕΘΙΜΑ ΣΤΗ ΓΗ	2ο Δ.Σ ΟΛΕΙΟ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	115	6
ΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΤΑ ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ...ΜΕ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ	2ο Δ.Σ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	115	6
ΜΥΘΟΙ ΑΙΣΩΠΟΥ	3ο Δ.Σ ΟΛΕΙΟ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	66	6
ΟΛΥΜΠΟΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΗ - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ	3ο Δ.Σ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	66	6
ΑΣ ΤΑΞΙΔΕΨΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ!!! Let's travel to Greece!	Δ.Σ ΓΛΑΥΚΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	19	3
ΦΑΡΣΑΛΑ, ΕΝΑΣ ΤΟΠΟΣ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ	Δ.Σ ΕΥΥΔΡΙΟΥ ΛΟΦΟΥ	38	3

ΟΙ ΕΠΟΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΗΝΕΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΛΑΪΚΗ ΜΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	Δ.Σ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ	22	2
ΤΑ ΒΟΤΑΝΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΟΥ	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	18	5
ΠΑΡΑΜΥΘΟΤΑΞΙΔΙ ΣΤΙΣ ΚΟΥΖΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	58	5
ΠΑΡΑΜΥΘΟΤΑΞΙΔΙ ΣΤΙΣ ΚΟΥΖΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	58	5
ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	58	5
"ΠΑΡΕΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΙΣΩΠΟ"	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΑΛΛΑΝΗΣ	65	3
ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑ	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΑΛΛΑΝΗΣ	21	1
ΣΟΦΙΑ-ΟΝΕΙΡΑ-ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	29	3
ΕΝΑ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΜΕ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΜΑΣ	2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	13	1
ΣΙΤΑΡΙ-ΑΛΕΥΡΙ-ΨΩΜΙ	3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	13	3
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΟΥΚΛΟΘΙΑΣΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΛΚΗΣ	18	1
ΕΠΙΔΑΠΕΔΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΛΚΗΣ	18	1
ΔΙΑΤΡΟΦΗ- ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΛΚΗΣ	14	1
ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ ΜΟΥ	10ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	18	1
ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑ	ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΜΑΙΡΗΣ ΡΑΠΤΟΥ	20	2
ΤΑΞΙΔΕΥΩ ΜΕ ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ	ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΜΑΙΡΗΣ ΡΑΠΤΟΥ	23	3
ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΟΥ-ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΕΛΑΣΣΟΝΑ	ΕΙΔΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΓΑΛΑΝΟΒΡΥΣΗ	3	3
ΜΙΚΡΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ,ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ	8	1
ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΟΠΩΣ ΠΑΛΙΑ;	3ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ	47	3

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΜΑΣ,ΜΙΑ ΖΩΓΡΑΦΙΑ	3ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ	47	1
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ	9	1
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΑΥΛΕΙΟΥ ΧΩΡΟΥ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΟΔΙΑ	6	1
ΠΑΙΖΩ ΚΑΙ ΓΕΛΩ ΠΟΙΗΜΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΥΚΟΥΡΙΟΥ	33	2
ΕΧΕΙΣ ΦΑΕΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ;	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΤΕΡΨΙΘΕΑΣ	29	3

Σχολικό Έτος 2019-20

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΟΥ	Δ.Σ. ΣΤΟΜΙΟΥ	16	3
ΜΥΘΙΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ	2ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	19	3
"ΠΗΛΟΚΟΣΜΟΣ... ΜΙΚΡΟΚΟΣΜΟΣ"	6ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	82	3
ΤΑΞΙΔΙ ΓΕΥΣΗΣ ΜΕ ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	1ο Δ.Σ. ΤΥΡΝΑΒΟΥ	54	5
ΓΕΥΟΜΑΙ ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΤΟΥ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	1ο Δ.Σ. ΤΥΡΝΑΒΟΥ	74	5
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Μ.Ν.ΡΑΠΤΟΥ	80	4
"ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ"	1ο ΔΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	145	12
"ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ"	1ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	145	12
"ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΦΩΝΟΥΛΕΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑ"	1ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	145	12
ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΕΧΝΗΣ	2/ΘΕΣΙΟ ΕΡΕΤΡΙΑΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	19	2
"ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ"	1ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	145	12
"ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ"	1ο Δ.Σ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	73	3
ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ,ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Μ.Ν. ΡΑΠΤΟΥ	66	9
ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ	Δ.Σ. ΕΚΠ/ΡΙΩΝ Ν. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	59	3
ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΜΝΗΜΕΣ ΚΑΙ ΟΝΕΙΡΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ	23ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	68	5
ΠΑΡΙΣΙ ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΧΙΛΙΕΣ ΛΕΞΕΙΣ	Δ.Σ. ΑΡΜΕΝΙΟΥ	29	4
ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	39ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	223	19
ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ	39ο Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	223	19
"ΟΙ ΘΕΟΙ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ"	1ο Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	145	12
ΣΤΑ ΧΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ	3ο Δ. Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	182	12
ΟΛΥΜΠΟΣ, ΠΑΡΑΔΟΣΗ, ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ	3ο Δ. Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	182	12
«ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»	3ο Δ. Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	182	12
«ΤΑ ΑΠΙΘΑΝΑ ΜΟΛΥΒΙΑ ΤΟΥ ΖΟΥ», ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	3ο Δ. Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	182	12
ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑ.ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΘΕΑΤΡΟΥ-ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΗΘΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ.	3ο Δ. Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	182	12
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΑΡΙΣΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Ν.	22	1

	ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ		
ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ	3 Δ. Σ. ΑΜΠΕΛΩΝΑ	186	25
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΣΜΑΤΑ ΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΤΑ ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ	ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ	13	3
Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΟΥ	1ο ΕΙΔΙΚΟ Δ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	12	5
"Η χαμένη τεχνική των σταμπωτών"	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Ν.ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	65	3
ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Ν.ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	65	4
ΕΛΛΑΔΑ ΚΥΠΡΟΣ ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	10 ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	21	2
Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΗΜΕΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	34	2
Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ: ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ. "ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ"	13 ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	61	6
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ	13ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	56	6
ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΕΧΝΗΣ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΕΡΕΤΡΙΑΣ	4	1
ΤΑΞΙΔΕΥΩ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ ΣΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	13ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	40	3

Με εκτίμηση,
Κων/να Χατζημίχου,
Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Δ/σης Α/θμιας Εκπ/σης Λάρισας